# TÜRKİYE'DE 2020 YILINDA YAPILAN *DEDE KORKUT KİTABI* MERKEZLİ ÇALIŞMALAR*

***Ergün VEREN*****

**Öz:** Dünya'da ve Türkiye'de ağır sağlık sorunlarının yaşandığı 2020 yılında, *Dede Korkut Kitabı* merkezli çalışmalara devam edilmiş, yayınlar yapılmıştır. 2020 yılında Dünya'da ve Türkiye'de hızla yayılarak ölümlere neden olan Covid-19 salgını, gündelik hayatın her alanında etkili olmuş ve olmaya devam etmektedir. Salgın, hayat tarzı, insan ilişkileri, sağlık, ticaret, beslenme, kültür, eğitim vd. pek çok ortam biçimi ve hâl tarzının yeniden kurgulanarak gündelik hayata dâhil edilmesine sebep olmuştur. Diğer yandan, *Dede Korkut Kitabı*'nın 2018 yılı sonunda İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne kaydedilmesinin yanında 2019 yılı içerisinde de yayımlanan "13. Dede Korkut Boyu"nun Türkoloji camiasında ve kamuoyunda oluşturduğu heyecan, etkisini yitirmiş ve "100 Temel Eser Genelgesi"nin yürürlükten kaldırılmasının ortaya çıkardığı menfi/müspet etkileri popüler yayın miktarlarına yansımaya başlamıştır. Söz konusu ortamda, Türkiye sahasında, *Dede Korkut Kitabı* merkezli çalışmalara, geçmiş yıllarda olduğu üzere 2020 yılında da devam edilmiştir. Ancak kaydedilen gelişmeler, *Dede Korkut Kitabı* merkezli çalışmaları nicelik bağlamında etkilemiş midir? Bu çalışmada bahse konu soru(n)dan yola çıkılarak 2020 yılı içinde gerçekleştirilen *Dede Korkut Kitabı* merkezli çalışmalar belirlenmiş; istatistik ve açıklamalı/karşılaştırmalı analiz yöntemlerinden yararlanılarak irdelenmişlerdir. Araştırma konusu olan bu çalışmaların yukarıda kaydedilen gelişmelerden farklı oranlarda ve menfi/müspet yönde etkilendikleri tayin ve tespit edilmiştir.

**Anahtar kelimeler:** *Dede Korkut Kitabı*, boy, yayın, Türkoloji, kültür.

**Studies Published in Turkey in 2020 on the *Dede Korkut Book***

**Abstract:** While Turkey and the World are dealing with current health issues, research on *Dede Korkut* continued unhindered. Causing the deaths of millions in Turkey and the World, new Coronavirus (Covit-19) outbreak has affected adversely our lives in all its parts. This very new circumstances have made us to reconstructed our daily life including relationship, nutrition, economics, education and even our health systems. Experiencing new priorities, the excitement among Turcologists and in the public created by the discovery of Dede Korkut's 13th epos in 2019 has lost its influence. Furthermore, the abolishment of 100 basic literary work regulation has negative effect on the amount of popular publications as well. Being aware of all unfamiliar news, scholars have continued to work on *Dede Korkut* in 2020, as in the past years. However, have these foregoing events affected the studies centered on the *Dede Korkut Book* in terms of quantity? In this paper, it has been evaluated the studies

* Makale Geliş ve Kabul Tarihi: 09.02.2021 - 14.04.2021

** Türkolog/Türk halkbilimi uzmanı, ergunveren@hotmail.com
ORCID: 0000-0002-6847-0362.

appeared in 2020 by focusing on this question. All these studies have been evaluated by using statistics and annotated comparative analysis methods, which enable us to understand how Covid-19 climate has affected quantity of work on Dede Korkut in different rates.

**Keywords:** *Book of Dede Korkut,* narration, publication, Turcology, culture.

## Giriş

Türk kültürünün temel yazılı kaynaklarından biri olarak kabul edilen ve günümüze kadar iki nüshası ile on üçüncü boyu bulunan *Dede Korkut Kitabı*'nın odağında yapılan çalışmalar, Türkiye sahasında 1916 yılından başlayarak aralıksız devam etmektedir.

2019 yılında Türkiye sahasında yapılan *Dede Korkut Kitabı* merkezli çalışmaların envanteri, tarafımızca yayımlanmış (Veren, 2020, ss. 523-554) ve yayımlanan söz konusu çalışmada (11) tez, (104) *[13 bilimsel, 4 eğitim, 87 popüler]* kitap, (38) makale, (48) bildiri ve (22) çeşitli etkinlik [sempozyum, panel, konferans, proje, yarışma, şölen, anma, gösteri, takvim, hatıra para vd.] tespit edilmiştir. Yine adı geçen çalışmada *Dede Korkut Kitabı* merkezli çalışmalardaki miktar fazlalığı, *Dede Korkut Kitabı*'nın 2018 yılı sonunda İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne kaydedilmesinin yanı sıra 2019 yılı içinde yayımlanan "13. Dede Korkut boyu"nun Türkoloji camiasında ve kamuoyunda oluşturduğu heyecanla ilişkilendirilmiştir. Bahse konu çalışmanın sonuç bölümünde ise "Kanaatimizce Dede Korkut Kitabı'nın İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne kaydedilmesinin oluşturduğu heyecanın etkisiyle gerçekleştirilen söz konusu etkinliklerin pek çoğu (proje, yarışma, takvim, hatıra para, anma gibi), 2019 yılı ile sınırlı kalacaktır. Ancak beklentimiz, Dede Korkut Kitabı zeminli çalışmaların 2020 ve sonrası yıllarda da artarak devam etmesi yönündedir." biçiminde önermede bulunulmuştur. Ayrıca "100 Temel Eser Genelgesi"nin yürürlükten kaldırılmasının popüler yayın miktarlarına yansıyacak menfi/müspet etkilerinin önümüzdeki yıllarda görüleceği de ileri sürülmüştür.

2020 yılında dünyada ve Türkiye'de hızla yayılarak ölümlere neden olan Yeni Corona Virüs (Covid-19) salgını, gündelik hayatın her alanında etkili olmuş ve olmaya da devam etmektedir. Hayat tarzı, insan ilişkileri, sağlık, ticaret, beslenme, kültür, eğitim vd. pek çok ortam biçiminin ve hâl tarzının yeniden kurgulanarak gündelik hayata dâhil edilmesine sebep olmuştur. Eğitim ve kültür alanında yapılan ders, sempozyum, söyleşi, konferans, anlatı vb. formlu etkinlikler; genel ağdaki video paylaşım sitelerindeki kanallar, sosyal paylaşım hesapları ve görüntülü iletişim programları üzerinden "uzaktan" gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Halen etkileri devam eden ve önü alınmaya çalışılan salgına karşı üretilen aşıların tatbiki ve etkileri konusunda tartışmalar, devam etmektedir.

Geçmiş yıllarda[1] olduğu gibi 2020 yılında da Türkiye sahasında, *Dede Korkut Kitabı* zemininde farklı formlarda pek çok çalışma yapılmış ve yayınlar üretilmiştir. Peki yukarıda kaydedilen tespit ve önerme ile virüs salgını, söz konusu çalışmaları ve yayın üretimini etkilemiş midir? Bu çalışmada, söz konusu sorundan yola çıkılarak 2020 yılı içinde gerçekleştirilen[2] *Dede Korkut Kitabı* zeminli çalışmalar, tespit edilmiş ve istatistik ile açıklamalı/karşılaştırmalı analiz yöntemlerinden yararlanılarak irdelenmeye çalışılmıştır.

## 2020 Yılındaki Çalışmalara Dair Bazı Dikkatler[3]

Türkiye sahasında 2020 yılında *Dede Korkut Kitabı* merkezli (7) tez, (65) *[7 bilimsel, 3 eğitim, 55 popüler]* kitap, (50) makale, (33) bildiri ve (21) çeşitli etkinlik [sempozyum, konferans, yarışma, dijital ortamda uzaktan ders programı, uzaktan etkinlik/oyun, uzaktan anlatı programı, uzaktan söyleşi programı] tespit edilmiştir[4]:

Tezler

1. Aliyeva, Aygün (2020), Dede Korkut Destanı Örneğinde Eski Türklerde Din Toplum ve Kadın, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi,* Ankara: Ankara Üniversitesi. [Dede Korkut boylarından hareketle eski Türklerde din, toplum ve kadın olgularının ele alındığı çalışmada, eski Türk inançları ve dini ritüelleri hakkında Dede Korkut boylarında izlerine rastlanılan Oğuz coğrafyası, gelenek-görenekleri karşılaştırılarak boylardan verilen örneklerle eski Türk toplum yapısına; aile, eğitim, siyaset, ekonomi gibi toplumsal kurumlar çerçevesinde kadının sosyo-ekonomik konumuna değinilmiştir.]
2. Bakıcı, Adil Alper (2020), Dede Korkut Kitabında Yer Alan Basat'ın Tepegöz'ü Öldürdüğü Destanın 6. Sınıf Öğrencilerinin Görsel Yaratıcılıklarına Etkisi, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi,* Ankara: Gazi Üniversitesi. [60 kişilik 6. sınıf öğrenci-lerinden oluşan çalışma grubuna yönelik nicel araştırma deseninde yer alan

---

[1] 2020 yılı öncesi gerçekleştirilen Dede Korkut Kitabı merkezli çalışmaların sayısal dökümü için bk. (Veren 2020, ss. 525-526).

[2] Yüksek Öğretim Kurumu (https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/), T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı-Telif Hakları Genel Müdürlüğü (http://www.telifhaklari.gov.tr/kitap-bandroller), DergiPark Akademik (https://dergipark.org.tr/tr/), kitap e-satış linkleri (https://www.kitapsec.com/), (https://www.kitapambari.com), (https://www.kitapyurdu.com) ve basılı literatür taranmıştır.

[3] Metin içinde yer alan boy, hikâye, destan şeklindeki imla farklılıkları yazarların/yayıncıların tasarruflarından kaynaklanmaktadır. Künyelere ilişkin açıklamalar, ağırlıkla yayın özetlerinden, önsözlerden ve tanıtım kataloglarından yararlanılarak hazırlanmıştır.

[4] Taranan kaynaklarda yer almayan, dikkatlerden kaçan yahut tespit edilemeyen çalışmalar da muhtemeldir

deneysel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilen araştırmada, kontrol grubunda yer alan öğrencilere önceki öğrenmeleri yoluyla sözlü kültür kavramı üzerinden resim çalışmaları yaptırılmıştır. Deney grubunda yer alan öğrencilere ise önceki öğrenmelerinden yola çıkarak Dede Korkut boylarının ne olduğuna dair ve Basat'ın Tepegöz'ü öldürdüğü boyda yaş aralığına göre belirlenen ve eleştirel düşünce ile görsel yaratıcılıklarına etki edeceği düşünülen bölümler okunmuştur. Öğrencilerin yapmış oldukları çalışmalar arasındaki farklılıklar ve benzerlikler, önceden belirlenen ölçek kriterleri yoluyla alanında uzman üç "öğrenim görevlisi"nin görüşüyle tespit edilmiş ve SPSS uygulaması ile nicel verileri alınmıştır. Çalışmada gerçeküstü temaların, öğrencilerin görsel yaratıcılığına olumlu yönde katkı sağladığı tespit edilmiştir.]

3. Erdoğan, Meryem (2020), Dede Korkut Hikâyeleri'nin Jung'un Arketipler ve Psikolojik Tipler Kuramı Bağlamında İncelenmesi, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi,* Ankara: Yıldırım Beyazıt Üniversitesi. [Çalışmada, *Dede Korkut Kitabı*'nda yer alan on iki boyun giriş bölümünde anlatılan sekiz arketip (çocuk, kahraman, anne, persona, gölge, anima, animus, yaşlı bilge adam, ben) ve 8 psikolojik tip (dışadönük düşünsel, dışadönük duygusal, dışadönük duyusal, dışadönük sezgisel, içedönük düşünsel, içedönük duygusal, içedönük duyusal, içedönük sezgisel) Jung'un Analitik Psikoloji kuramı bağlamında incelenmiştir.]

4. Kızılbuga, Nedim Mutlu (2020), *Dede Korkut Kitabı* Nüshalarının İnanç Unsurları Bakımından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi,* İzmir: Ege Üniversitesi. (Çalışmada, Dede Korkut Kitabı'nın iki nüshasında yer alan boylar ile on üçüncü boy; Gök Tanrı inancı, Şamanistik inançlar ve İslamiyet inancı çerçevesinde karşılaştırmalı şekilde irdelenmiştir. Çalışmada, boylarda her üç inanca dair izlerin ve benzerliklerin boylara tesir ettikleri tespit edilmiştir.)

5. Koç-Akkoyun, Tuğba (2020), Dede Korkut Hikâyelerinde Söylem Çözümlemesi ve Kültürel Kimliğin Öğretimi, *Yayımlanmamış Doktora Tezi,* Erzurum: Atatürk Üniversitesi. [Dede Korkut boylarındaki "örtük" anlamın ortaya çıkarılması ve kültür öğretimine yönelik iletilerin tespit edilmesinin amaçlandığı çalışmada, söz konusu boyların "söylem çözümlemesi" yöntemiyle ele alınmasının başta eğitim olmak üzere her bilimsel alana kaynaklık edebileceği, başta lise ve üniversite öğrencileri olmak üzere bütün okurların boyları anlamasına; kültürel kimliğin öğretimi ve kültürel değerlerin devamlılığı için boyların iyi anlatılması ve anlaşılmasına katkı sağlayacağı sonucuna varılmıştır.]

6. Topuk, İncilay (2020), Dede Korkut Kitabı'nın Günbet Nüshasında Yer Alan Fiillerin Birleşim Değerleri, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul: Medeniyet Üniversitesi. [Yeni bulunan on üçüncü Dede Korkut boyunda yer alan fiiller, Tesnière'in bağımlılık dil bilgisi teorisi çerçevesinde ele alınmış ve boyda yer alan 536 fiilin birleşim değeri sözlüğü oluşturulmuştur. Ayrıca tipik Türkçe sentaks yapılarına ait olmayan yapılara da değinilmiş ve on üçüncü boyun Günbet/İran'da bulunması dikkate alınarak, eserdeki bazı yapıların Farsça sentaks yapısı ile benzerliği ortaya koyulmuştur.]

7. Yıldırım, Şeyda (2020), Dede Korkut Hikâyelerindeki Kapak Tasarımlarının Türk Kültürü Unsurları Açısından İncelenmesi, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi,* Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi. [Çalışmada, Dede Korkut boylarının yayımlandığı kitapların kapak tasarımlarının Türk kültürü ve geleneği bağlamında incelenmesi hedeflenerek örnekleme yöntemiyle seçilen yirmi beş kitap kapağı; doküman analizi metoduyla irdelenmiş, elde edilen veriler doğrultusunda yedi farklı tema oluştuğu gözlemlenmiş, en çok kullanılanın savaş teması olduğu bunun dışında kopuz adlı çalgı aleti ve at figürlerinin kapak tasarımında öne çıktığı izlenmiş, elde edilen verilere göre mücadele konulu kitapların kapak tasarımlarında savaş temasının öncelendiği ve Dede Korkut tasvirine dair ortak bir fikrin oluşmadığı sonucuna varılmıştır.]

## Kitaplar[5]

1. Abdulla, Kamal (2020), *Dede Korkut Kitabı'nın Poetikasına Giriş* (Çev.: Ali Duymaz), İstanbul: Ötüken Neşriyat, (BST: 04.02.2020). [Kadim metinler bağlamında Dede Korkut'a yeni yaklaşımlar denenmiş ve bu yaklaşımlar "poetika" kavramı çerçevesinde bir bütünlük arz etmiştir. Kitapta kadim bir metin olarak *Dede Korkut Kitabı*'na dair anakronik metin, estetikpoetiklik, otantik mit, mit çağı, ilkel sanatların ve kadim metnin oluşumu, düz ve mecaz anlam alanları gibi yeni terimler ve kavramlar ekseninde değerlendirmeler yer almıştır. *Dede Korkut Kitabı*, mitten yazıya doğru çeşitli tarihsel ve kültürel devirlerin izlerini taşıyan ve bu yüzden de anakronik bir metin olarak ele alınan bir yaklaşımla değerlendirilmiştir. Kamal Abdulla, bu tarihsel devirleri katmanlar olarak ele alıp bu katmanları, kültürel ve estetik niteliklerine göre tahlil etmiştir.]

2. Demir, Necati (2020), *Dede Korkut Destanı*, 3. Baskı, İstanbul: Ötüken Neşriyat, (BST: 17.06.2020). [Farklı coğrafyalarda çeşitli tarihlerde yazılan eserlerde Dede Korkut ve Dede Korkut anlatıları bir araya getirilmiş, yazarın görüş ve önerileriyle birlikte toplu kaynak olarak okuyucuya sunulmuştur.]

3. Demir, Necati (2020). *Dede Korkut Destanının Türkmenistan Boyları*, İstanbul: Ötüken Neşriyat, (BST: 10.01.2020). [Giriş bölümünde Dede Korkut'un Türkmenistan'da derlenen ve yazıya geçirilen boyları; konu, şahıs kadrosu, coğrafya ve Oğuz boyları bakımından değerlendirilmiştir. "Dede Korkut Destanı'nın Türkmenistan Boyları" bölümünde ise Türkmenistan'da derlenip yazıya geçirilen ve çeşitli yayın organlarında yayımlanan metinlere yer verilmiştir.]

4. Duymaz, Ali (2020), *Kolca Kopuzdan Kılca Kaleme Dede Korkut Araştırmaları*, İstanbul: Ötüken Neşriyat. [Dört bölümden oluşan kitabın, Türkiye'deki öncü çalışmalar ve farklı yaklaşımların yanı sıra Azerbaycan ve Türkmenistan sahalarındaki çalışmalara dair bilgi ve değerlendirmeleri içeren "Araştırmalar

[5] BST: Bandrol satış tarihini ifade etmektedir. BST şerhine, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüğü (http://www.telifhaklari.gov.tr/kitap-bandroller) verilerinden elde edilen künye bilgilerinde yer verilmiştir. Söz konusu şerhe yer verilmesinde, araştırmacılar tarafından aylık ölçekte inceleme ve karşılaştırma yapılması ihtiyacı hâsıl olduğundan araştırmacıların bilgiye erişimlerini kolaylaştırmak amaçlanmıştır.

Tarihi" bölümünde yedi yazı; başlık-içerik ilişkilerinden ritüellere ve kavramlara *Dede Korkut Kitabı*'na ilişkin metin merkezli yorum ve çözümlemelerin yer aldığı "İçerik Çözümlemeleri" bölümünde dokuz yazı; "Metinler Arası Araştırmalar" temasını oluşturan sekiz yazı; Dede Korkut'un Orhun Yazıtlarından Oğuz Kağan Destanı'na, Ahmed Yesevî'den Mahtumkulu'na Türk kültürünün diğer şahsiyetleriyle ve onların eserleriyle ortak yönlerine; "Derlemeler-Denemeler" bölümünde ise Beyböyrek hikâyesi üzerine sözlü kaynaklardan derlenmiş bir metne ve onun değerlendirmesi ile müstakil bir denemeye yer verilmiştir.]

5. Erkalma, Şahin (2020), *Dinî-Tasavvufî Hatlarıyla Dede Korkut Hikâyeleri*, İstanbul: Kitapyurdu Yayıncılık, (BST: 15.05.2020). [Dede Korkut boylarının dinî-tasavvufî yönleriyle ele alındığı çalışmada, boyların günümüz Türk insanının duygu ve düşünce iklimine hitap etmeye devam ettiği vurgulanmıştır.]

6. Finch, Roger (2020), *Tepegöz, Oedipus, Bodoncar –Moğolların Gizli Tarihi'ndeki Efsanevi Unsurlar*- (Çev.: İsmail Güleç), İstanbul: Ötüken Neşriyat. ["Mucize doğum", "terk edilen bebek" ve "vahşi çocuk" motiflerinin Moğolların Gizli Tarihi'ndeki işlenişinin irdelendiği çalışmada doğu-batı eksenindeki anlatılarda izleri, benzerlikleri ve yolculuğu anlatılmıştır.]

7. Gencer-Kamacı, Duygu (2020), *Anlamsal Bir Fenomen Olarak Kiplik: Dede Korkut Örneği*, İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık, (BST: 11.11.2020). [Kipliği bütüncül bir bakış açısı ile ele alan ve alanyazınında sıklıkla başvurulan F. R. Palmer'ın kiplik sınıflandırması, Eski Anadolu Türkçesinin görkemli metinlerinden biri olan ve konuşucu-dinleyici bakımından kiplik sınıflandırmasına katkı sağlayabilecek nitelikteki Dede Korkut Kitabı'na tatbik edilerek söz konusu sınıflandırma için çeşitli alt kategori önerilerinde bulunulmuştur.]

8. Sertkaya, Osman Fikri (2020), *Dede Korkut Kitabı Üzerine Araştırmalar ve İncelemeler*, İstanbul: Bilge Yayınları, (BST: 02.10.2020). [Yazarın Dede Korkut Kitabı üzerine araştırma ve incelemelerinden oluşan altı grupta sunulan yirmi beş yazısı yer almıştır.

9. Tulu, Sultan (2020), *Dede Korkut Oğuznâmesi*, İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık, (BST: 11.12.2020). [Yazar tarafından daha önceki araştırmacıların okumalarını, yorumlarını ve çözüm önerilerini de dikkate alarak eserin bütün olarak anlaşılmasına katkıda bulunmak amacıyla yapılan *Dede Korkut Kitabı* çevirisinde öncelikle Dresden nüshasının orijinal Arap harfli nüshası esasında hazırlandığı, yeri geldikçe eserin Vatikan nüshasından da faydalanıldığı belirtilmiştir. Yine çalışmada, yeni bulunan on üçüncü nüsha ile Azerbaycan ve İran'da yayımlanan çalışmalardan da faydalanıldığı da ifade edilmiştir.]

10. Uluç, Gökbey (Haz.) (2020), *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı'nın Bildiriler Betiği*, İstanbul: Kutlu Yayınevi, (BST: 23.07.2020). [Çalıştay sürecinin hikâyesi ile sunulan otuz beş bildirinin tam metinlerinden ve değerlendirme/sonuç bildirgesinden oluşmuştur.]

11. Uzuntaş, Hülya. Osman Fikri Sertkaya (2020), *Dede Korkut'un Günbed Yazması Üzerine Araştırmalar ve İncelemeler*, İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayın, (BST: 23.07.2020). [Eserde yeni bulunan on üçüncü boy üzerine Hülya Uzuntaş'ın bir,

Osman Fikri Sertkaya'nın ise gerek sosyal medya sayfasında paylaştığı gerek sözlü ve yazılı ortamlarda sunduğu değerlendirmelerini, görüş ve önerilerini içeren on bir yazısı yer almıştır.]

2020 yılı içinde yukarıda sıralanan bilimsel formlu çalışmaların yanı sıra Yunus Emre Enstitüsü tarafından eğitim amaçlı yayınlar da yapılmıştır. *Dede Korkut Hikâyeleri*, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen yetişkinlere yönelik yardımcı okuma kitabı ihtiyacına cevap vermek amacıyla Yunus Emre Enstitüsü uzmanları tarafından B seviyesine uygun olarak hazırlanmaya devam edilmiş ve 2019 yılında yayımlanan ilk dört kitabı takiben 2020 yılında üç kitap daha yayımlanmıştır. Her kitabın sonunda okuma-anlama, konuşma ve yazma sorularının yanı sıra metindeki dil yapıları ve söz varlığıyla ilgili etkinlikler de yer almaktadır (URL-4). Yunus Emre Enstitüsü tarafından genel ağda, Google Play adlı uygulama marketinde paylaşılan söz konusu e-kitap formları şunlardır:

12. Ateş, Şeref (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri-Bamsı Beyrek*, İstanbul: Yunus Emre Vakfı Yayınları, (BST: 02.09.2020).
13. Ateş, Şeref (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri-Deli Dumrul*, İstanbul: Yunus Emre Vakfı Yayınları, (BST: 02.09.2020).
14. Ateş, Şeref (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri-Begil Oğlu Emren*, İstanbul: Yunus Emre Vakfı Yayınları, (BST: 02.09.2020).

Yine 2020 yılı içinde bilimsel ve eğitim amaçlı kitapların yanı sıra aşağıda sıralanan ve "bilimsel yanı olmayan, genel okuyucu/izleyici kitlesine hitap eden" popüler kitaplar da yayımlanmıştır:

15. Adalı, Bilgin (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, 5. Baskı, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, (BST: 02.09.2020).
16. Akdoğan, Ahmet (2020), *Dede Korkut Hikâyelerinden Seçmeler*, İstanbul: İdeal Yayıncılık, (BST: 28.10.2020).
17. Aktan, Bekir (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri* [İnce], 15. Baskı, İstanbul: Özyürek Yayıncılık, (BST: 09.10.2020).
18. Aktan, Bekir (Haz.) (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri* [İnce], 16. Baskı, İstanbul: Özyürek Yayıncılık, (BST: 09.12.2020).
19. Alper, Serap (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, İstanbul: Turkuvaz Yayıncılık, (BST: 08.09.2020).
20. Ayçiçek, Hülya (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, İstanbul: Türk İdare Yayınları, (BST: 27.11.2020).
21. Aydoğan, Rüştü (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri* [İnce/100 Temel Eser], 4. Baskı, İstanbul: Evrensel Yayınları, (BST: 04.03.2020).
22. Aydoğan, Rüştü (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri* [Kalın], İstanbul: Evrensel Yayınları, (BST: 04.03.2020).

23. Baydoğan, Misli (2020), Zaman Yolcuları -Dede Korkut ve Yağmur Taşı-, 2. Baskı, İstanbul: Ötüken Neşriyat.

24. Baysal, Samet (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri* (Çev. Samet Baysal), 2. Baskı, İstanbul: Yediveren Yayınları, (BST: 02.10.2020).

25. Bildirki, Oyhan Hasan (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, 3. Baskı, (Yayın yeri yok): Ahmet Kaygusuz Yayınevi, (BST: 13.04.2020).

26. Bildirki, Oyhan Hasan (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, 4. Baskı, (Yayın yeri yok): Ahmet Kaygusuz Yayınevi, (BST: 13.10.2020).

27. Cengiz, Ali Oğuzhan (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, İstanbul: Bilge Oğuz Basım Yayın, (BST: 23.09.2020).

28. Çakan, Ayşe Gül (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri* [Kapak H.A.Y], 8. Baskı, İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları, (BST: 24.02.2020).

29. Çakan, Ayşe Gül (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri* [Kapak H.A.Y], 9. Baskı, İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları, (BST: 10.11.2020).

30. Çeribaşı, İsmahan (2020), *Dede Korkut*, (Yayın yeri yok): Gülseren Arslan Yayınevi, (BST: 10.08.2020).

31. Çırak, Furkan (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, (Yayın yeri yok): Abdulhakim Berkant Parlak Yayınevi, (BST: 11.12.2020).

32. Demir, Alperen (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, 6. Baskı, İstanbul: BKY-Babıali Yayıncılık, (BST: 14.12.2020).

33. Demir, Alperen (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, İstanbul: BKY-Babıali Yayıncılık, (BST: 28.01.2020).

34. Dikmen, Mehmet (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, İstanbul: 4E Yayınları, (BST: 24.03.2020).

35. Dikmen, Mehmet (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, 2. Baskı, İstanbul: Kitapçı Dağıtım Yayıncılık, (BST: 10.02.2020).

36. Dikmen, Mehmet (2020), *En Güzel Dede Korkut Hikâyeleri*, İstanbul: Kitapçı Dağıtım Yayıncılık, (BST: 21.02.2020).

37. Dikmen, Mehmet (Haz.) (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, İstanbul: 4E Yayınları, (BST:24.03.2020).

38. Ergin, Muharrem (2020), *Dede Korkut Kitabı*, İstanbul: Boğaziçi Yayınları, (BST: 30.06.2020).

39. Gülbahçe, Şengül (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri* [Gençlik Klasikleri], 14. Baskı, İstanbul: Timaş Basım, (BST: 16.10.2020).

40. Karaca, Abdullah (2020), *Türk Hikâyeleri (Dede Korkut)*, İstanbul: Revzen Yayıncılık, (BST: 30.06.2020).

41. Özdil, Tuba Öztürk (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri* [100 Temel Eser], 6. Baskı, İstanbul: EMA Yayıncılık, (BST: 24.09.2020).

42. Özkan, Erdal (2020), *Dede Korkut*, İstanbul: Kamer Kitap, (BST: 09.09.2020)

43. Özünel-Ölçer, Evrim (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, (BST: 03.12.2020).

44. Özvaran, Çayan (2020), *Dede Korkut Çocuklarım Hey*, İstanbul: Model Eğitim Yayıncılık, (BST: 17.11.2020).

45. Selçuk, Ahmet (Haz.) (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, 2. Baskı, İstanbul: 4E Yayınları, (BST: 04.09.2020).

46. Sevim, Ayşe (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, 8. Baskı, İstanbul: Şule Yayıncılık, (BST: 25.12.2020).

47. Sezer, Muhammed Abdulbasit (2020), Epik Yasalar Bağlamında Dede Korkut Anıtları, (Yayın yeri yok): Yaşar Hız Yayınevi, (BST: 09.01.2020).

48. Tufan, Ufuk (2020), *Dede Korkut Romanları-1/Bamsı*, İstanbul: Mavi Ağaç Yayıncılık, (BST: 27.10.2020).

49. Yazarı yok (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, 22. Baskı, İstanbul: Parıltı Yayınları, (BST: 10.01.2020).

50. Yazarı yok (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, (Yayın yeri yok): Abdulmuttalib Asılı Yayınevi, (BST: 24.02.2020).

51. Yazarı yok (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, (Yayın yeri yok): Ömer Faruk Kasadar Yayınevi, (BST: 21.09.2020).

52. Yazarı yok (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, 2. Baskı, İstanbul: Kitapçı Yayıncılık, (BST:14.12.2020).

53. Yazarı yok (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, 2. Baskı, İstanbul: Oscar Yayıncılık, (BST: 20.05.2020).

54. Yazarı yok (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, 23. Baskı, İstanbul: Parıltı Yayıncılık, (BST: 17.09.2020).

55. Yazarı yok (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, İstanbul: Panama Yayıncılık, (BST: 09.06.2020).

56. Yazarı Yok (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, İstanbul: Panama Yayıncılık, (BST: 23.11.2020).

57. Yazarı yok (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, İstanbul: Platanus Yayıncılık, (BST: 17.03.2020).

58. Yazarı yok (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, İstanbul: Platanus Yayıncılık, (BST: 07.12.2020).

59. Yazarı yok (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, İstanbul: Revzen Yayıncılık, (BST: 21.01.2020).

60. Yazarı yok (2020), *Dede Korkut Kitabı*, İstanbul: Kırmızı Kedi Yayıncılık, (BST: 21.07.2020).

61. Yıldız, Davut (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri* [Cep Boy], 2. Baskı, İstanbul: Repar Matbaacılık, (BST: 10.11.2020).

62. Yıldız, Davut (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri* [Cep Boy], İstanbul: Repar Matbaacılık, (BST: 14.08.2020).

63. Yıldız, Davut (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, İstanbul: Repar Matbaacılık, (BST: 12.08.2020).

64. Yıldız, Davut (2020), *Dede Korkut Hikâyeleri*, İstanbul: Repar Matbaacılık, (BST: 22.12.2020).

65. Zeyrek, Yunus (2020), *Dede Korkut Kitabı*, 6. Baskı, İstanbul: Ötüken Neşriyat, (BST: 20.11.2020).

## Makaleler

1. Aka-Erdem, Nilüfer (2020), Kazan Bey'in Oğlu Uruz'un Tutsak Olduğu Hikâyede Mitin İşlevi, *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı 64, ss. 185-195. [Toplumsal ilişkiler ağını yöneten sosyolojik mitolojinin işlevlerinin Dede Korkut Kitabı'nda yer alan "Kazan Bey'in Oğlu Uruz Bey'in Tutsak Olduğu Boy"un kurgusunun temelini oluşturduğu düşüncesinden hareketle yapılan çalışmada, Kazan Bey ve eşi Burla Hatun karakterlerinin iktidarın merkezinde yer alarak oğulları Uruz'un mitsel bilince ulaşmasındaki etkileri, söylemin anne-baba kültü üzerinden tamamlanması, mitin işlevinin artırılmasında kuralların kurucu yönü, zıtlıkların mücadelesi, kolektif şuurun kozmosu oluşturması ve mitin iktidar konumundaki sosyolojik işlevi dikkate alınarak incelenmiştir.]

2. Alkaya, Ercan (2020), Dede Korkut Kitabındaki Söz Varlığının Kazak Türkçesindeki İzleri, *Uluslararası Türk Lehçe Araştırmaları Dergisi (TÜRKLAND)*, Cilt 4, Sayı 2, ss. 153-188. [Dede Korkut Kitabı'nın dilinde Oğuz Türkçesinin yanı sıra diğer Türk lehçelerinden izler bulmanın mümkün olabileceği düşüncesinden yola çıkılarak Dede Korkut Kitabı'nda yer alan Türkçe kelimelerin günümüz Kazak Türkçesinin söz varlığıyla karşılaştırıldığı çalışmada, ortak ve benzer olduğu düşünülerek ele alınan 77 kelime, alfabetik olarak sıralanmış ve değerlendirilmiştir.]

3. Alkaya, Ercan (2020), M. Joldasbekov (Törağa), A. Musaqojayeva, D. Qıdıräli, Ş. Ibırayev, Ä. Qazaqbayev, G. Şadiyeva, R. Älimbekov (Redaksiya Alkası), Qorqıt Ata Kitabı (Drezden Nusqasınıŋ Transkripsiyası, Qazaqşa Jaŋaşalangan Mätini, Sözdigi). Qazaqşalağandar: M. Joldasbekov, G. Şadiyeva), Kültegin Baspası, Nur-Sultan, 2019. 688 B., *Uluslararası Türk Lehçe Araştırmaları Dergisi (TÜRKLAD)*, Cilt 4, Sayı 1, ss. 135-140. [Çalışmada, 2019 yılında Astana'da bulunan Kazak Millî Sanatlar Devlet Üniversitesi, Korkut Ata İlmi Araştırma Enstitüsü Başkanı M. Joldasbekov ve çalışma arkadaşları tarafından yayına hazırlanarak neşredilen *Qorqıt Ata Kitabı* adlı eser tanıtılmıştır.]

4. Aral, Ahmet Erman (2020), Ali DUYMAZ, Kolca Kopuzdan Kılca Kaleme Dedem Korkut Araştırmaları. İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2020, ISBN: 9786051559155, 488

sayfa, *Millî Folklor*, Cilt 16, Sayı 126, ss. 264-265. [Söz konusu kitabın tanıtıldığı çalışmada, kitabın konuya ilişkin araştırmaların geçmişini farklı yönleriyle hatırlamak, üzerinde analizlerin yoğunlaştığı noktaları yeniden düşünmek ve Dede Korkut'u metinler arası ilişkiler çerçevesinde yorumlamak açısından önemli bir kaynak olduğu ileri sürülmüştür.]

5. Atnur, Gülhan (2020), Dede Korkut Kitabı ve Edigey Destanı'nda Ozanlık ve Yıravlık Geleneğinin İlk Temsilcileri, *Halk ve Bilim Arasında Bir Ömür Prof. Dr. İsmail Görkem Armağanı*, (Hzl.: Çapraz, Erhan. Betül Görkem. Recep Tek. Erol Aksoy. Uğur Başaran. Nilgün Aydın.) Konya: Kömen Yayınları, ss. 205-212. [Dede Korkut Kitabı ve Edigey Destanı'ndan hareketle Dede Korkut ve Habrav (Subra) Yırav'ın örneklemelerle irdelendiği çalışmada, destanlarda yer alan kalıplaşmış ifadelerin, çok eski dönemlerden bu yana Türklerde bir destan geleneği olduğunun işareti olarak kabul edilmesi gerektiğinden söz edilmiştir.]

6. Atsız, Mahsun (2020), Dede Korkut Kitabı'nın Gümbet Yazması Üzerine Sentaktik Bir İnceleme, *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, Sayı 2, ss. 188-197. [Yakın zamanda bulunan yeni yazma üzerine sentaktik bir incelemenin yapıldığı çalışmada kelime grupları ve cümle yapıları ele alınarak, basit ve birleşik cümleler incelenmiştir.]

7. Azemoun, Youssef (2020), Kitab-ı Türkmen'de Türkmence Sözcükler, *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, Cilt 5, Sayı 2, ss. 642-679. [Dede Korkut'un Türkmen Sahra yazmasında yer alan ve Türkmen edebî dilinde yaygın olarak kullanılan bazı sözcükler ile türevlerinin tanıtıldığı ve farklılık arz eden yapıların incelendiği çalışmada hatalı olarak değerlendirilebilecek kimi sözcükler, deyimler ve Türkçe olmayan bazı cümle yapıları da gözden geçirilmiştir.]

8. Bakırcı, Fatih (2020), Bir Okçuluk Terimi: Koşa Yay (Çekmek), *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi,* Cilt 60, Sayı 1. ss. 179-194. [*Kadı Burhaneddin Divanı* ve *Dede Korkut Hikâyeleri*'nde birer kez geçen, bir okçuluk terimi olduğunu düşünülen ve şimdiye kadar yapılan çalışmalarda rastlanılmayan koşa yay (çekmek) terimi üzerinde durulan çalışmada, tarihî ve etimolojik düzlemde terimbilimsel çözümleme gerçekleştirilmiştir.]

9. Bayat, Fuzuli (2020), Dresden ve Vatikan Yazma Nüshalarına Girmeyen Oğuzname Hikâyeleri, *AKRA Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*, Cilt 8, Sayı 21, ss. 55-74. [Dresden ve Vatikan nüshalarında olmayan ancak Türk kültür sahası icra ortamlarında anlatılan Dede Korkut hikâyelerinin özellikleri araştırılmıştır.]

10. Bekki, Salahaddin, Enis Yalçın (2020), Dede Korkut Kitabı'nın Hikâye Formatında İlk Yenidenyazımı: "Mustafa Rahmi, Korkud Atanın Kitabı: Evvel Zamanda...", *Milli Folklor*, Cilt 16, Sayı 127, ss. 113-130. [Mustafa Rahmi'nin eserinde yer alan "Tepegöz ile Arslan Basat", "Dirse Han ile Oğlu Boğaç" ve "Salur Beg" başlıklı hikâyeler ile Kilisli Muallim Rifat'ın neşrinde yer alan "Basat Depegözi Öldürdügi Boy", "Dirse Han Oğlı Buğaç Han Boyı" ve "Salur Kazanun İvi Yağmalanduğı Boy", metinlerarası ilişkiler bağlamında incelenmeye çalışılmıştır.]

11. Ceylan, Muhammet Nuri (2020), Bir Nefes Dede Korkut, *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı 64, ss. 527-529. [Tek perdelik "Bir Nefes Dede

Korkut" adlı yaklaşık 1 saat 10 dakikalık tiyatro oyununa ilişkin izlenimlerin anlatıldığı çalışmada, *Dede Korkut Kitabı*'nda yer alan "Dirse Han Oğlu Boğaç Han", "Duha Koca Oğlu Deli Dumrul" ve "Basat'ın Tepegözü Öldürdüğü Boy"lardaki olay örgüsü ve tipolojisinin akıl (merhamet, şefkat), kalp ve ruh (aşk, sevgi) temalarıyla birleştirilerek sahnelenmesi düşüncesinden hareketle senaryosunun kurgulandığına dair tespitlerde bulunulmuştur.]

12. Çakır, Hüseyin (2020), Yönetim ve Liderlik Bağlamında Kaotik Bir Çözümleme: Dede Korkut Hikâyeleri, *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, Cilt 3, Sayı 1, ss. 25-44. [Dede Korkut boylarının kaotik zeminde incelendiği çalışmada çözümlemeler yapılmış; yapılan bu çözümlemeler, yönetim ve liderlik açısından tartışılmış ve günümüz örgütleri ile karşılaştırılarak kaotik durumlarda yönetim ve liderlik davranışlarına ilişkin çıkarımlara yer verilmiştir. Sürekli bilgi paylaşımı ve açık iletişim, davranışları biçimlendiren değer kültürü ve ortak akla başvurarak örgütsel zekânın işe koşumu, bu çıkarımlardan bazılarıdır.]

13. Çerikan-Uğur, Fatma (2020), Dede Korkut Hikâyelerini Feminist Kuram Bağlamında Okuma, *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, Cilt 8, Sayı 25, ss. 257-271. [Destan devrinin yansımalarının ataerkil bir söylemle ele alındığı, genel akademik teamülün ise bu erilliği nispeten yumuşatarak verme yönünde olduğu görüşünden yola çıkan yazar, Dede Korkut boylarındaki motif ve tipolojiyi feminist teori kapsamında incelemiş ve yaptığı tespitleri, söz konusu teoremle örtüştürmeye çalışmıştır.]

14. Demirbilek, Salih (2020), Dede Korkut Oğuznamelerinde Aile, *Kesit Akademi Dergisi*, Cilt 6, Sayı 24, ss. 256-273. [Boylarda yer alan konar-göçer evli Oğuz Türklerinin aile yapısı incelenmiş, aile bireyleri ve bireyler arası ilişkinin aile yapısına ve bireyler arası ilişkilere hangi oranda yansıdığı tespit edilmiş ve tespitlerden elde edilen verilerden hareketle söz konusu ilişkilerin günümüz modern aile tipi için rol model olabileceği yargısına varılmıştır.]

15. Durmaz, Uğur, (2020), Geleneksel Üç Sporun Farklı Türlerde Görünümü Üzerine: Bamsı Beyrek ve Banu Çiçek Mücadelesi İle Naadam Festivalinin Karşılaştırmalı İncelemesi, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, Sayı 69, ss. 339-356. [Dede Korkut anlatılarından "Kam Püre Oğlu Bamsı Beyrek boyu" ile Moğollarda halen kutlanmakta olan "Naadam" adlı festivaldeki üç spor etkinliğinin (güreş, okçuluk, at binme) görünümleri, tarihleri, ritüelleri, uygulanışları, işlevleri ve birbirleriyle olan bağları tartışılmıştır.]

16. Düzgün, Dilaver. Rumeysa Meliha Günay (2020), Kültürel Miras Aktarımında Tiyatro Sanatından Yararlanmanın Örneği Olarak "Bir Nefes Dede Korkut" Oyunu, *Milli Folklor*, Cilt 16, Sayı 127, ss. 101-112. [Sahnelenen oyunun birkaç defa seyredilmesi sonrasında kaleme alındığı anlaşılan makalede, oyunun içerik ve teknik açıdan gelenekten yararlanılarak sahnelendiği; eserde Dirse Han Oğlu Boğaç Han, Duha Koca Oğlu Deli Dumrul ve Basat'ın Tepegözü Öldürdüğü boy olarak yer alan bu anlatıların oyunda bir anlatıcı aracılığıyla seyirciye aktarıldığı; anlatı sırasında olayların, oyun içindeki oyunlarla canlandırıldığı; oyunda ışık ve efekt faktörlerinden etkili bir biçimde yararlanılarak dans ve müziğin yoğunluğunun seyirciyi sahneye bağlayan önemli bir unsur olduğu ifade edilmiştir.]

17. Eker, Ümit (2020), Necati DEMİR. Dede Korkut Destanı. İstanbul: Ötüken Yayınları, 2019, ISBN: 978-605-155-818-9, 388 + 40 (ekler) sayfa., *Milli Folklor*, Cilt 16, Sayı 123, ss. 215-221. [Söz konusu kitabın tanıtıldığı çalışmada, Dede Korkut anlatılarına dair yazarın "bizzat" derlediği metinlerin de yer aldığı belirtilmiştir.]

18. Ercilasun, Ahmet Bican (2020), Dede Korkut Kitabı, *Türklük Bilimi Yazıları*, İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları, ss. 188-190. [*Dede Korkut Kitabı* nüshaları hakkında genel bilgilerin ve yazarın görüşlerinin yer aldığı çalışmada, yeni yazmaya dair görüşler ile söz konusu yazmaya yönelik yapılan yayınlardan da söz edilmektedir.]

19. Ercilasun, Ahmet Bican (2020), Dede Korkut ve Deli Dumrul Hakkında, *Türklük Bilimi Yazıları*, İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları, ss. 191-192. [*Dede Korkut Kitabı*'nda yer alan Deli Dumrul karakteri üzerine yazarın tespit ve görüşleri açıklanmıştır.]

20. Ercilasun, Ahmet Bican (2020), Dede Korkut'un Yeni Nüshası, *Türklük Bilimi Yazıları*, İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları, ss. 193-194. [Yazar, 2019 yılında bilim dünyasına takdim edilen Dede Korkut'un yeni yazması ve söz konusu yazma üzerine yapılan üç yayına dair ilk izlenimlerini anlatmıştır.]

21. Ercilasun, Ahmet Bican (2020), Dede Korkut'un Yeni Yazmasını Bakü'de Tartıştık, *Türklük Bilimi Yazıları*, İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları, ss. 195-197. [Azerbaycan Diller Üniversitesinde 12 Ekim 2019 günü, Türkiye-Azerbaycan Türkoloji ilişkilerinin 30. yılı münasebetiyle gerçekleştirilen ve yazarın da katıldığı toplantının anlatıldığı çalışmada, Dede Korkut'un yeni yazması üzerine yapılan tartışmalar da aktarılmıştır.]

22. Erdoğan, Meryem (2020), Dede Korkut Hikâyelerinde Kanlı Koca Oğlu Kan Turalı Hikâyesinin Arketipsel Sembolizm Açısından Çözümlenmesi, *Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, ss. 57-74. [Dede Korkut boylarından Kanlı Koca Oğlu Kan Turalı anlatısının arketipsel sembolizm odağında incelendiği çalışmada, özünde eksik olan arzu nesnesi ile bütünleşme isteği çevresinde gelişen ve bu bütünleşme için içsel ve dışsal engelleri, "gölge arketipi"ni aşan Kan Turalı karakterinin bireyselleşme sürecini tamamlayıp ikinci doğumunu gerçekleştirmesi açısından önemli nitelik taşıdığı tespit edilmiştir.]

23. Gedik, Sedat (2020), Dede Korkut Kitabında Bitkiler, *AKRA Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*, Cilt 8, Sayı 21, ss. 211-224. [Dede Korkut boylarında adı geçen bitkiler ile bu bitkilere yüklenen anlamlar örnekleriyle incelenmiştir.]

24. Gedikli, Yusuf (2020), Dede Korkut Adının Kökeni ve Anlamı, Türk Dünyası Araştırmaları, Cilt 126, Sayı 248, ss. 151-248. [Dede Korkut'un adı ve anlamı üzerine yapılan çalışmada, geliştirilen dört gerekçe zemininde Dede Korkut adındaki Korkut sözünün "kurt-börü" karşılığına denk düştüğü sonucuna ulaşılmıştır. ]

25. Genç, Didem (2020), Dede Korkut'un Türkistan/Türkmen Sahra Nüshasında Yer Alan Kültürel Unsurları, *Çeşm-i Cihan: Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*

*E-Dergisi*, Cilt 7, Sayı 1, ss. 88-100. [Soylamalar ve "Salur Kazan'ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesi" boyunda yer alan kültürel unsurlar incelenmiştir.]

26. Guliyeva, Minara (2020), Oğuz Türklerinde Giyim Kuşam, *Uluslar arası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, Cilt 3, Sayı 5, ss. 169-191. [Oğuz Türklerinin giyim kuşam kültürü, Dede Korkut boylarından tespit edilen kıyafetle ilgili isim ve terimler örneğinde incelenmiş; söz konusu kıyafetlerin giyim kültürü bağlamında ifade ettikleri anlam ve işlevleri değerlendirilerek 'günlük yaşamda giyim kuşam', 'törenlerde giyim kuşam', 'savaşlarda giyim kuşam' olmak üzere üç başlık altında tasnif edilmiştir.]

27. Güven, Filiz (2020), Dede Korkut Hikâyelerinde Otağın Toplumsal İnşası ve Toplumsal Cinsiyet, *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, Cilt 13, Sayı 31, ss. 977-993. [Dede Korkut boylarında yer alan mekân kurgusu ile günlük yaşama ait toplumsal kurgu arasındaki bağın tespit edilmeye çalışıldığı çalışmada, dişil ve eril kodlar aracılığıyla toplumsal cinsiyet ve mekânlara yüklenen değerler üzerinde durulmuş; mekân olgusu, kadın-erkek ilişkilerindeki belirleyici unsurların tespiti noktasında cinsiyete dayalı rollerin üretimi ve toplumsallığın inşa sürecinin bir parçası olarak görülmüş ve irdelenmiştir.]

28. Ilıcak, N. Gamze, Fatih Bal (2020), Dede Korkut Kitabı'ndaki Hikâyelerin Benlik Saygısına Etkisi Üzerine Bir Çalışma, *Akademik Hassasiyetler*, Cilt 7, Sayı 13, ss. 297-310. [Dede Korkut boylarının benlik saygısı üzerine etkisini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilen çalışmada, 300 öğrenciye *Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği* uygulanmış ve düşük benlik saygısına sahip 16 denek tespit edilmiştir. 16 denekten 8'ine, 6 hafta süresince *Dede Korkut Kitabı*'ndan kimi boylar okunmuş ve tekrar *Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği* uygulanmıştır. Araştırmanın verileri, SPSS 25.0 paket programı ile analiz edilmiş ve elde edilen sonuçlara göre *Dede Korkut Kitabı*'ndaki hikâyelerin, katılımcıların benlik saygısı üzerinde önemli bir etkisi olduğu bulunmuştur.

29. Kabak, Turgay (2020), Bamsı Beyrek Boyunun Trabzon Varyantı Bası Böyrek Üzerine Bir İnceleme, *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, Cilt 8, Sayı 21, ss. 78-197. [Çalışmada, 2003 yılında Trabzon merkeze bağlı Bengisu (Eski adı Kisarna) köyünden Basi Böyrek adı ile derlenen ve Trabzon varyantı şeklinde takdim edilen anlatı, bütün yönleriyle incelenmiş ve diğer varyantla benzer/farklı yönleri tespit edilmeye çalışılmıştır.]

30. Koçak, Aynur. Işılay Kara Tekgül (2020), Bilgeliğin Tacını Takan Alp Salur Kazan, *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, Cilt 13, Sayı 31, ss. 960-976. [Son dönemde bulunan Dede Korkut'un on üçüncü boyundaki Salur Kazan karakterinin analiz edildiği çalışmada, anılan karakteri söz konusu anlatıyla birlikte "bilge alp" tipi olarak da anmanın mümkün olacağı ileri sürülmüştür.]

31. Koç-Akkoyun, Tuğba (2020), Bamsı Beyrek Boyundaki Kişi Adlarının N. Hartmann'ın Ontolojisine Göre Yeniden Yorumlanması, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, Sayfa 69, ss. 207-223. [Çalışmada, Bamsı Beyrek anlatısında yer alan bazı kişi adları ontolojik katmanlar açısından incelenmiş; incelenen kişi adlarının anlamsal olarak tabakalı bir yapıya sahip olduğu

ve her farklı bağlamda yeni bir tabakayla yeni bir anlam kazandığı sonucuna varılmıştır.]

32. Köse, Serkan (2020), Dede Korkut Kitabı'nı Kaos ve Kozmos Bağlamında Okuma, Milli Folklor, Cilt 16, Sayı 125, ss. 71-81. [*Dede Korkut Kitabı,* kaos ve kozmos kavramlarının metni inşa eden temel değerler olduğu görüşünden hareketle farklı bir bakış açısıyla incelenmiştir.]

33. Özçelik, Mehmet. Kazım Başkök (2020), Dede Korkut Hikâyelerinde Erginlenme ve Uruz Örneği, *Oğuzhan Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 2, Sayı 2, ss. 195-216. [Dede Korkut boylarında yer alan Salur Kazan oğlu Uruz karakterinin erginlenme sürecinde yaşadıklarına dair tespitler ile söz konusu sürecin tamamlanma aşamaları anlatılmıştır.]

34. Özçelik, Sadettin (2020), Dede Korkut Oğuznameleri Üzerine -Günbed Nüshası Işığında- Düzeltme Teklifleri, *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, Sayı 49, ss. 7-20. [Yeni yazma eserin ışığında daha önce Dede Korkut'un Dresden nüshası üzerinde yapılmış olan okuma denemeleri ile ilgili bazı düzeltme teklifleri yer almıştır.]

35. Özçelik, Sadettin (2020), Dede Korkut Oğuznameleri Üzerine -Günbed Nüshası Işığında- Düzeltme Teklifleri (2), *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, Sayı 50, ss. 7-20. [Çalışmada yeni bulunmuş olan yazma eserin, önceki metinlerin okunmasına katkı sunacak ögeler içerdiği, birtakım gramer yapılarının yanlış okunduğu ve yanlış anlaşılmış olduğu yönündeki tespitler görülmektedir.]

36. Özdemir, Cafer (2020), Çağdaş Ebeveynliği Kültürel Bellekte Aramak: Dede Korkut Hikâyeleri Örneği, *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 20, ss. 27-50. [*Dede Korkut Kitabı* tipolojisinde yer alan ebeveyn davranışlarının içerik analizine tabi tutularak tasnif edildiği çalışmada, çağdaş ebeveynlerin kültürel belleği oluşturan bu malzemelerden nasıl yararlanması gerektiği üzerinde de durulmuştur.]

37. Özgür, Uğur (2020), Dede Korkut Kitabı Türkistan/Türkmen Sahra Nüshasında Geçen Deyimlerin Oluşum Şekilleri ve Bu Deyimlerin Türkiye Türkçesindeki Karşılıkları Üzerine Bir Değerlendirme, *Anadolu ve Balkan Araştırmaları Dergisi*, Cilt 3, Sayı 5, ss. 37-60. [M. Ekici tarafından hazırlanan *Dede Korkut Kitabı Türkistan/Türkmen Sahra Nüshası Soylamalar ve 13. Boy Salur Kazan'ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesi* kitabında yer alan Türkistan/Türkmen Sahra yazmasında geçen deyimler tespit edilerek, deyimlerin oluşum şekilleri ele alınmış ve günümüz Türkiye Türkçesindeki karşılıkları verilmiştir.]

38. Özmen, Ferhat (2020), Dede Korkut Hikayelerinde Konukseverlik Üzerine Bir Değerlendirme, *AKRA Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*, Cilt 8, Sayı 20, ss. 45-63. [Türk örf ve âdetlerinde son derece önemli olan konukseverliğin Dede Korkut boylarına yansıması ve misafir sofralarının işlevlerinin ele alındığı çalışmada, anlatılardaki misafirlikle ilgili mesajlara ve bu mesajların psiko-sosyal ve toplumsal dayanışma yönüne dikkat çekilmiş; kahramanların ne derece konuksever oldukları ve böylece devrin ideal insan tipine yaklaştıkları ele alınmıştır.]

39. Sarı, İsa (2020), Dede Korkut Kitabı'nda Söylem Belirleyiciler, *Bilig*, Sayı 93, ss. 29-52. [*Dede Korkut Kitabı*'nda dönemin konuşma dilinin izleri olarak yorumlanabilecek bazı söylem belirleyiciler "baḳ baḳ, bāri, bilmiş oluñ, bu yaña(dan), elbetde, el-ḥāṣıl(ı), görelüm, hay, hele, ḫoş, imdi, meger, ne bileyin, ne diyelüm, niçe söyler-iseñ, nola-y-idi, pes, şöyle kim, vallah (billah), vay, ya (pes)" ele alınıp incelenmiş ve metne konuşma dili odağında yaklaşılarak eserin söylem çözümlemesi yapılmaya çalışılmıştır.]

40. Sertkaya, Osman Fikri (2020), Dede Korkut Kitabı'nın Günbed Yazmasında Kaç Tane Boy (Veya Boylama) Var?, *Karabük Türkoloji Dergisi*, Cilt II, Sayı II, ss. 107-112. [Yazmanın metin analizi yapılarak yazmada kaç tane boyun olduğu irdelenmiş ve yazar tarafından yazmada iki boy olduğu kanaatine varılmıştır.

41. Şimşek, Esma (2020), Deli Dumrul Hikâyesinin Sözlü Kaynakları ve Diyarbakır Varyantı Üzerine Bir İnceleme, *AKRA Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*, Cilt 8, Sayı 22, ss. 9-27. [Bugüne kadar Türk Kültür coğrafyasında on altı varyantı tespit edilen Deli Dumrul hikâyesinin Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde yaşayan Hayat Özmen'den derlenen varyantı incelenmiş; aslından bir hayli uzaklaşmış ve diğer varyantları gibi masallaşmış olan bu anlatı, "Duha Koca Oğlu Deli Dumrul" boyu ile karşılaştırılarak çeşitli yönleriyle incelenmiş ve sembolik açıdan değerlendirilmiştir.]

42. Tardo, Veysel (2020), Epik Dünyanın Kurmaca Mitosu Dede Korkut Anlatıları (Dede Korkut Anlatılarında Kurmaca Yapı), *The Journal of Turkic Language and Literature Surveys (TULLIS)*, Cilt 5, Sayı 1, ss. 118-119. ["Şahin, Veysel ve Aysuda (2019), *Epik Dünyanın Kurmaca Mitosu Dede Korkut Anlatıları (Dede Korkut Anlatılarında Kurmaca Yapı),* Ankara: Akçağ Yayınları, 378 s." kitabının tanıtıldığı çalışmada, on üçüncü boyun ele alınmayışı eleştirilmiştir.]

43. Tulu, Sultan (2020), Dede Korkut Kitabı'nda Ala Edatı ve Anlamı Üzerine, *Journal of Old Turkic Studies*, Cilt 4, Sayı 2, ss. 499-510. [Dede Korkut boylarında geçen *Ala* edatının incelendiği çalışmada, edatın zarf-fiilli kullanımdan kalıplaşarak edatlaşmaya doğru evrimleştiği gözlemlenmiştir.]

44. Tulu, Sultan (2020), Dede Korkut Kitabında Ola (Ki/Kim) / Bolay Ki / Ola Mı Edatlarının Birleşik Cümledeki Yapısı ve Fonksiyonu Üzerine, *Journal of Old Turkic Studies*, Cilt 4, Sayı 1, ss. 215-230. [Çalışmada, metinlerin orijinal dönemin dilinden Türkiye Türkçesine dil içi çevirisinde ve yorumlanmasında söz konusu edatların sentaktik ve semantik bakımdan kullanım ve fonksiyonlarının da dikkate alınması gerektiği vurgulanmıştır.]

45. Tunç, Zekiye (2020), Dede Korkut Kitabı'nda Şamanik Unsurlar, *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, Cilt 8, Sayı 25, ss. 142-163. [*Dede Korkut Kitabı* boylarında Tanrı, ağaç, dağ ve suya dair inançlar ile renk, sayı ve hayvan sembolleri ile kurban kesme, dua etme, ad koyma, rüya yorumlama ritüelleri ve ölüm ile ilgili anlayışlarda Şamanik izler tespit edilmeye çalışılmıştır.]

46. Uçar, Erdem (2020), Dede Korkut Kitabı'ndaki Bir Soylama Üzerine, *Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, Cilt 3, Sayı 1, ss. 213-240. [Dede Korkut boylarından "Salur Kazan'ın Oğlu Uruz'u Tutsaklıktan Çıkardığı" anlatmada mevcut bir soylamanın (Dresden 140b/1-7) Dresden nüshası dışında iki metinde

daha tespit edilmesi üzerine söz konusu soylamanın eş metin karşılaştırması yapılarak metin, filolojik yönden analiz edilmiştir.]

47. Uğureli, Ayşe (2020), Dede Korkut Kitabı'nda İktidar ve Toplumsal Cinsiyet İlişkisi Bağlamında Bayındır Han, *Kültür Araştırmaları Dergisi*, Sayı 5, ss. 221-240. [*Dede Korkut Kitabı*'nda eril cinsiyet ve iktidar ilişkisi bağlamında Bayındır Han'ın tartışıldığı çalışmada, Oğuz toplumunda cinsiyet ilişkilerinin ve Türk törelerince idealize edilmiş toplumsal düzenin Bayındır Han iktidarı ile nasıl ve ne şekilde sağlandığı analiz edilmiştir.]

48. Uygur, Hatice Kübra, Gülden Altıntop Taş Taş (2020), Kanlı Koca Oğlu Kan Turalı Karikatür Bandının Göstergebilimsel Bir Çözümlemesi, *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, Cilt 13, Sayı 30, ss. 614-635. [Dede Korkut boylarından "Kanlı Koca oğlu Kan Turalı" anlatısı, Umut Sarıkaya'nın Naber dergisinin 2015/3. sayısında yayımlanmış olan "Kanlı Koca oğlu Kan Turalı" karikatür bandı esas alınarak göstergebilimsel bir yaklaşımla ele alınmış ve metnin yapısındaki mizahi değişimler tespit edilmiştir.]

49. Ünveren, Dilek (2020), Türkçe Öğretiminde Aşkın Bir Millî Kimlik Alanı: Salur Kazan'ın Evinin Yağmalandığı Destan, *Dil ve Edebiyat Araştırmaları*, Sayı 21, ss. 175-199. [Söz konusu boy, söylem çözümleme yöntemiyle incelenmiş; özellikle Türkçe dersi için çözümleme yöntemi ile metinlerin çözümlenerek öğrencilerin derin anlamları keşfetmelerinin sağlanmasının hedef kazanımlar açısından oldukça faydalı olabileceği ve öğrenme-öğretme sürecinde dil, millî kimlik, toplumsal ortak biliş alanı ve milletleşmenin bu şekilde metinler üzerinden aktarılması adına ifade edilen olguların eğitim için oldukça önemli çıktıları olacağı sonucuna ulaşılmıştır.]

50. Yeşil, Yılmaz (2020), Epik Anlatılarda Dönüştürücü Gücün Değişmesi: Kahramanlar ve Normlar, *Milli Folklor*, Cilt 16, Sayı 128, ss. 41-47. [Dede Korkut anlatılarındaki kahramanların arkaik destan niteliği taşıyan destan kahramanlarından farkını toplumsal normlar üzerinden gösterilmesinin hedeflendiği çalışmada, boyların kimi kahramanları normatif değerler zemininde incelenmiştir.]

## Bildiriler

1. Aksu, Süleyman (2020), Dede Korkut Kitabı'nın Türkmen Sahra Elyazmasında Bağdaşıklık, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz.: Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 366-383. [On üçüncü boyun Michael Alexander Kirkwood Halliday ve Ruqaiya Hasan'ın bağdaşıklık metodu ile incelendiği çalışmada, öykünün anlaşılmasına yardımcı olan dilbilimsel öğeler açıklanmıştır.]

2. Alkaya, Ercan (2020), Dede Korkut Kitabında Geçen Bütün Binmek ve Sıçrayıp Binmek Deyimleri Üzerine, *XII. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu (21-23 Ekim 2020, Ankara) Bildiri Kitabı* (Ed.: İhsan Kalenderoğlu), Ankara: Gazi Üniversitesi Yayını, ss. 656-664. [Dresden ve Vatikan nüshasında geçen *butun binmek* ifadesinin, metinde geçen bir diğer ata binme şekli olan *sıçrayıp binmek* ifadesi ile birlikte ele alınıp değerlendirildiği çalışmada, *butun binmek* ifadesinin anlamlandırılması, "butun" kelimesinin yapısı ve anlamıyla ilgili görüş ve

değerlendirme, Dede Korkut boylarının en son bulunan ve 13. boyunu içeren Günbet yazmasındaki benzer bir kullanım da dikkate alınarak verilmiştir.]

3. Armağan, Sebahat (2020), Dede Korkut Hikâyelerinde Kökteş Biçimbirimler, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz.: Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 93-105. [Dede Korkut Kitabı'nın Dresden nüshasında tespit edilen kökteşleme örnekleri üzerinde yapılan çalışmada, anlatıma ahenk ve akıcılık katarak akılda kalıcılığı sağlayıp ifadeyi pekiştirmek amacıyla kullanılan kökteş biçimbirimlerin *Dede Korkut Hikâyeleri*'ndeki durumu, metin analizi yöntemiyle incelenmiştir.]

4. Atik, Hasan (2020), Dede Korkut Kitabı'nın Günbed Yazmasından Anlam Çıkarmak Ya Da Yedi Başlı Ejderha, Nefsin Yedi Mertebesi Olabilir mi?, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz.: Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 121-137. [Boydaki Kazan Han karakterinin olaylar karşısındaki tavrı ve konuşmalarının incelendiği çalışmada, Türk geleneği içinde mitolojik ve tasavvufî bir karşılığı da bulunan ejderha ögesi, *Kutadgu Bilig*'teki anlamıyla yeniden ele alınarak dinî bir motif içerisinde değerlendirilmiş, yeni bulunan yazmada geçen iki motif Hz. Muhammed'in Tebük Seferi ve sonrasındaki hadisi ile karşılaştırılmıştır.]

5. Bayraktar, Yasemin. Cafer Gariper (2020), Deli Dumrul'un Sahnede Yeniden Hayat Buluşu: Güngör Dilmen'in Deli Dumrul Oyunu ve Yenidenyazma, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz.: Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 219-238. [*Duha Koca Oğlu Deli Dumrul* boyunun tiyatro türü içerisinde yeniden hayat bulduğu *Deli Dumrul* adlı oyunun metinlerarasılık ve yenidenyazma kuramı çerçevesinde ele alındığı çalışmada, yenidenyazma yöntemiyle ortaya konulan tiyatro formu metninin ana metne hangi oranda bağlı kaldığı, model metni ne ölçüde değiştirip dönüştürdüğü, ne gibi ekleme ve çıkarmalar yaptığı ve bu uygulamaların Modern edebiyat açısından anlamının ne olduğu incelenmiştir.]

6. Bulmuş-Polat, Kıvılcım (2020), Dede Korkut Kitabı Türkistan Nüshası: Salur Kazan'ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesi Anlatısının Göstergebilimsel Açıdan Çözümlenmesi, *XII. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu (21-23 Ekim 2020, Ankara) Bildiri Kitabı* (Ed.: İhsan Kalenderoğlu), Ankara: Gazi Üniversitesi Yayını, ss. 724-732. ["Salur Kazan'ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesi" anlatısının göstergebilim kuramının metin çözümleme araçları kullanılarak yüzey yapıdan derin yapıya anlam evreninin irdelendiği çalışmada, çözümlemeler yapılmaya çalışılmıştır.]

7. Ekşi, Pelin (2020), "Salur Kazan'ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesi" Boyunda Sıfat Tamlamalarında Diziliş İlişkisi, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz.: Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 57-66. [Yakın zamanda İran'ın Türkmen Sahra bölgesinde bulunan *Dede Korkut Kitabı*'nın üçüncü yazmasında yer alan "Salur Kazan'ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesi" boyundaki sıfat tamlamaları, diziliş ilişkileri yönünden ele alınmıştır.]

8. Eliuz, Ülkü (2020), Dede Korkut Hikayeleri'nin Göstergeler Dizgesi, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz.: Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 453-469. [Dede Korkut boylarının, göstergebilimsel bir çözümleme modeli olan Algirdas-Julien Greimas'ın Greimas'ın eyleyenler modeline göre incelendiği çalışmada, imge ve gösterge uzamı niteliğindeki hikâyelerin eksenini oluşturan insani öz ve her kahramanın insani tükenişlerin ebedi bekleyişlere dönüşmesini sağlayan tipe dönüşüm süreci tahlil edilmiştir.]

9. ƏLİYEV, Nəsimi (2020), "Kitabi-Dədə Qorqud" Dastanlarinda Tabeli Mürəkkəb Cümlələr Və Onlari Bağlayan Vasitələr, *II. Uluslar arası Toplum ve Kültür Araştırmaları Sempozyumu (2-4 Ekim 2020) Tam Metin Bildiriler Kitabı* (Ed.: Mustafa Dinç), Çanakkale: TOKÜAD Yayınları, ss. 167-176. [Metinde geçen alt birleşik cümlelerin, onları birbirine bağlayan araçlara göre gruplandırıldığı çalışmada, bu araçların modern dil düzeyinde yaygın kullanımı hakkında bilgi verilerek tonlama, bağlaçlar ve göreceli zamirlerle bağlantılı alt bileşik cümleler, destandan somut örneklerle açıklanmıştır.]

10. Elsever, İlkin (2020), "Kitabı-Dədə Qorqud" Epopesinde Av Töreni İnisiyasya Ritüelinin Yapısal Mexanızması Kimi, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz.: Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 293-302. [Dede Korkut boylarında geçen av töreni başlatma ritüeline ait motiflerin incelendiği çalışmada, motifin yapısal mekanizmasının tespitine çalışılmıştır.]

11. Gadadar, Zeliha (2020), Dede Korkut Kitabı Türkmen Sahra Elyazmasında Sıfat İşlevli Yan Cümleler, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz.: Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 431-440. [On üçüncü boyda geçen sıfat işlevli yan cümlelerin dizimbilim ve dizibilim zemininde incelendiği çalışmada, sıfat işlevli yan cümleyi oluşturan ögelerin dizimsel birlikteliği ve bu dizimde yer alan ögelerin benzerliği değerlendirilmeye çalışılmış ve bunların sayısal dağılımı tablo ile gösterilmiştir.]

12. Haznedaroğlu, Aslıhan (2020), Günbed Yazmasında Bir Karşı Taraf Temsili Olarak Ala Demür Kâfir Han ve Kazan'ın Üç Hüneri Hakkında Bir Değerlendirme, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz.: Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 239-253. [Günbed yazmasında Kazan karakterinin Ala Demir Kâfir Han'dan gelen malzemelerle gösterdiği üç hünerinin değerlendirildiği çalışmada, alpın kâfir karşısındaki duruşu ile kahramanın ve karşı tarafın temsil ettiği değerler, bir düşünce konusu olarak ele alınmıştır.]

13. Hevilkızı, Kemine (2020), Dede Korkut Desatın ve Avrupa Destanlarındaki Ortak Motifler, *VII. Uluslararası Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (23-24 Ekim 2020, Kars) Bildirileri* (Ed.: Bican Veysel Yıldız), İstanbul: Akademi Matbaası, ss. 163-168. [Batılı araştırmacıların Avrupa destanları ile Dede Korkut boyları arasında yaptıkları karşılaştırma çalışmalarında geçen motif benzerliklerinin ele alındığı bildiride, bir motifin diğerlerini yaratması noktasında ettiği hizmet üzerinde durulmuştur.]

14. İlhan, Rabia Şeyma (2020), Duha Koca Oğlu Deli Dumrul Hikâyesi'nde Görünüş Kategorisi, *II. Uluslararası Toplum ve Kültür Araştırmaları Sempozyumu (2-4 Ekim 2020) Tam Metin Bildiriler Kitabı* (Ed.: Mustafa Dinç), Çanakkale: TOKÜAD Yayınları, ss. 569-580. [L. Johanson'un eylemi sınırlar arası (intraterminal), sınır ötesi (postterminal) ve sınıra bakış (adterminal) olmak üzere üç ulamda ele aldığı görünüş kategorisi zemininde irdelenen "Duha Koca Oğlu Deli Dumrul Boyu", metnindeki eylemlerin görünüş olarak ortaya çıkış şekilleri değerlendirilmeye çalışılmıştır.]

15. Karacaoğlu, Mehmet Önder. Neslihan Karakuş (2020), "Dede Korkut Deyince" Ortaokul Öğrencilerinin Dede Korkut Algıları Üzerine Nitel Bir Araştırma, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz.: Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 75-92. [Ortaokul öğrencilerinin Dede Korkut algılarını belirlemek için yapılan nitel araştırma projesinde, "Dede Korkut ile ilgili bir kitap/hikâye okumamış veya adını duymamış öğrenciler" ile "Dede Korkut ile ilgili en az bir kitap/hikâye okumuş" öğrencilerle görüşmeler yapılmış ve aralarındaki nitel farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır.]

16. Karahan, Akartürk (2020), Dede Korkut'un Türkmensahra Yazmasında Eski Türkçe ve Eski Oğuzca Söz Varlığı, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz.: Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 36-48. [On üçüncü boyda geçen pek çok kelimenin incelendiği çalışmada, yazmanın her ne kadar XVII-XVIII. yüzyıl yazım ve dil özelliklerini gösterse de sözvarlığında çok sayıda Eski Türkçe ve Eski Oğuzca ögeyi barındırdığı tespit edilmiştir.]

17. Kocaoğlu, Timur (2020), Dede Korkut'un Türkmen Sahra Nüshası Çalışmalarında Harfçevrim (Transliterasyon) ile Sesçevrim (Transkripsiyon) Sorunları, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz.: Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 67-74. [Son dönemde bulunan on üçüncü boya yönelik tespit edilen dilbilimsel okuma sorunlarına ilişkin yapılan çalışmada, kimi önerilerde bulunulmuştur.]

18. Ökten, Celile Eren. Neslihan Karakuş (2020), Türkçe Ders Kitaplarında Bir Öyküleme Analizi: Dede Korkut Hikâyeleri, Türk Destanları, Orhun Abideleri, *VII. Uluslararası Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (23-24 Ekim 2020, Kars) Bildirileri* (Ed. Bican Veysel Yıldız), İstanbul: Akademi Matbaası, ss. 169-176.[Ortaokul Türkçe ders kitaplarında yer alan Dede Korkut boyları, Türk destanları ve Bengü Taşların metinlerine yönelik olarak yapılan çalışmada, yüzeysel olarak geçen birkaç metin örneği dışında yeterince yer almadığı tespit edilmiş, söz konusu durumun milli kültürün aktarımına olumsuz etkileri irdelenmiştir.]

19. Özcan, Latife (2020), Dede Korkut Hikâyelerinin Senaryolaştırılmasında Temel Problem Alanları: Salur Kazan Zoraki Kahraman (2017) Filmi Örneği, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz. Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 316-331. [Senaryolaştırılan hikâyelerin bir uyarlama işlemine tabi tutulduğu gerçeğinden hareketle "Salur Kazan: Zoraki Kahraman" filminin ele alındığı çalışmada, "tarihsel

bir süreci içeren hikâyelerin günümüz seyircisinin gözünde inandırıcılık kazanması için neler yapılabilir" sorusundan hareket edilerek söz konusu film yapımı, zaman ve mekânın aktarımı yanında tarihsel gerçekliğin inandırıcı şekilde aktarımı gibi başlıklar altında da değerlendirilmiştir.]

20. Öztekten, Özkan (2020), Dilciliğin Bir Tuzağı Olarak Eş Yazılılık ve Dede Korkut Mukaddimesinde Bir Transkripsiyon-Anlamlandırma Önerisi, *II. Uluslararası Toplum ve Kültür Araştırmaları Sempozyumu (2-4 Ekim 2020).*[Bildiri metni incelenememiştir -yayımlanmadığından-.]

21. Qafarlı, Ramazan (2020), "Dədə Qorqud" Eposunun "Türkmən-Lisani" Nüsxəsinin Struktur-Semantik Özəllikləri, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz. Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 18-35. [On üçüncü boy'un, *Dede Korkut Kitabı*'nın epik yapısı zemininde semantik özellikleri incelenmiş ve karşılaştırılmıştır.]

22. Quliyev, Bayram (2020), "Kitabi Dedem Korkut"un Şimdiye Kadar Az Araştırılmış, Çelişkili Bazı Konuları Üzerine Bir Değerlendirme, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz. Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 49-56. [*Dede Korkut Kitabı* ve son dönemde bulunan on üçüncü boy yazması üzerinde kimi adlandırma, dil ve zaman tespitine yönelik yapılan çalışmada, soruna yönelik önermelerde bulunulmuştur.]

23. Sallabaş, Muhammed. Mustafa Özgün Harmankaya (2020), Dede Korkut Hikâyelerinin B1 Düzeyine Uyarlanması, *3. "2020 Bilge Tonyukuk Yılı" Anısına Uluslararası Türk Dünyası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Kongresi (12-14 Kasım 2020, Ankara).* [Bildiri metni incelenememiştir -yayımlanmadığından-.]

24. Selvi, Ceren (2020), Dede Korkut'ta Geçen İsimlerin Alt Anlamlılık Kuramına Göre İncelenmesi, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz. Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 138-160. [Dede Korkut metinlerinde geçen isimlere yönelik üst anlam-alt anlam tespitinin yapıldığı çalışmada, metinde geçen isimlerin birbirini gerektiren grupları belirlenerek, bu gruplardan aynı küme içinde yer alan göstergelerin birbirleri ile olan üst anlam-alt anlam ilişkileri açıklanmaya çalışılmıştır.]

25. Sertkaya, Osman Fikri. Yusuf Azmun (2020), Dede Korkut Kitabı'nda Geçen Unutulmuş Bir Mûsikî Âleti: "Şâdılık/Şazılık" ve "Şâdılık Çalmak/Şazılık Çalmak" = "Şâdiyân" ve "Şâdiyân Çalmak", *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz.: Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 384-392. [*Dede Korkut Kitabı'nda Geçen Unutulmuş Bir Mûsikî Âleti: "Şâdılık/Şazılık" ve "Şâdılık Çalmak/Şazılık Çalmak" = "Şâdiyân" ve "Şâdiyân Çalmak"* üzerine yapılan çalışmada şâdiyânın, telli (teli sesli) bir mûsikî aleti değil, üflemeli (= nefes sesli) bir mûsikî aleti olduğu ve şâdiyân adıyla bilinen mûsikî âletinin *Dede Korkut Kitabı*'nda geçen şâdılık adlı mûsikî âletiyle örtüştüğü tespit edilmiştir.]

26. Tulu, Sultan (2020), Dede Korkut Kitabı'nda Birkaç Okçuluk Terimi Üzerine, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı*

*Bildiriler Betiği* (Hz. Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 470-482. [Dede Korkut boylarında geçen ve bugüne dek değişik okuma ve yorumlarda bulunulan okçuluk terimleri üzerine yapılan çalışmada, "Vat. 56a.9: beri; Drs. 56b.4: boğma kirişüm/Vat.70b.3: burma kiriş(l)üm; 67a.5-6: O kâfirin üçün atıp birin yarmaz okçusu" ifadelerinde geçen kelimeler ve deyimler, yeniden okuma ve anlama işlemine tabi tutulmuştur.]

27. Uysal, Günay (2020), Dede Korkut Hikâyelerinde Mendil Sözcüğünün Kavramsal, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz. Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 106-120. [Dede Korkut boylarında geçen mendil simgesinin anlam değeri, işlevleri ve "destmal" sözcüğünden yola çıkılarak dildeki değişim de aktarılmaya çalışılmıştır.]

28. Uzuntaş, Hülya (2020), Günbed Yazmasının Faunası Üzerine Bazı Görüşler, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz. Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 191-205. [Günbed yazmasında geçen doksandan fazla hayvan isminin dilbilimsel zeminde incelendiği çalışmada, imlâları ile yazmada geçen altı hayvan isminin transkripsiyonu ve çevirisi, söz konusu yazma üzerine yapılan diğer çalışmalardaki transkripsiyon ve çeviriler/anlamlandırılmalar ile karşılaştırılarak tespit ve önerilerde bulunulmuştur.]

29. Ünveren, Dilek. Soner Özkan (2020), Tarihsel Söylem, Söylemin Tarihselliği Salur Kazan'ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesi, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz. Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 393-404. ["Salur Kazanın'ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesi" boyunun tarihsel unsurlar çerçevesinde söylem çözümleme yöntemiyle irdelendiği çalışmada, söylemin tarihselliği bağlamında yapılan tespitler ortaya konulmuştur.]

30. Üstünel-Yaylagül, Özen (2020), Türkçe Tarihi Metin Yayınlarında Dil İçi Ceviri Sorunları (Dede Korkut Hikâyeleri Örnekleminde), *XII. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu (21-23 Ekim 2020, Ankara) Bildiri Kitabı* (Ed.: İhsan Kalenderoğlu), Ankara: Gazi Üniversitesi Yayını, ss. 851-855. [Dede Korkut boyları örnekleminde artzamanlı dil içi çeviri sorunları üzerinde durularak, çevirinin nasıl olması gerektiği konusunda öneriler sunulmuştur.]

31. Yakut, Emrullah (2020), Şehnâme ve Dede Korkut Destanlarında Zaman Atlaması, *Uluslar arası Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Sempozyumu (22-23 Şubat 2020) Tam Metin Kitabı* (Ed.: Nesrin Sis), Elazığ: Asos Yayınevi, ss. 270- 279. [Dede Korkut boyları ve *Şehnâme* destanının "zaman atlaması" zemininde karşılaştırıldığı çalışmada, her iki metinde de üç katmanlı zaman olgusunun var olduğu tespit edilmiştir.]

32. Yılmaz, Adile (2020), Dede Korkut'ta Dua Ve Beddua, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz.: Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 161-170. [*Dede Korkut Kitabı Türkistan/Türkmen Sahra Nüshası Soylamalar ve 13. Boy Salur Kazan'ın*

*Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesi* kitabında geçen dua ve beddua türü söylemlerin tespit edildiği çalışmada, dua ve beddua söylemlerinin gruplandırılması ve analizi yapılmıştır.]

33. Zahidoğlu, Vahid Adil (2020), Dede Korkut Kitabı'nda Kadın Tiplemeleriyle İlgili Bir Metin Parçası Üzerine, *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği* (Hz. Gökbey Uluç, Nil Didem Şimşek), İstanbul: Kutlu Yayınevi, ss. 418-430. [*Dede Korkut Kitabı* nüshalarının "mukaddime"lerinin karşılaştırıldığı çalışmada, *solp* "itaatli, eslek", *sabadanca/ sapadanca*"aniden, birdenbire, şappadak", *solduran sop* "dırdırcı, somurtkan", *tolduran top*(Drs.) / *toldurum top*(Vat.) "âlemi birbirine vurarak karışıklık çıkaran, her şeyi dağıtan" vb. kelime ve ifadeler incelenerek, her iki nüshada da konunun aynı olduğu ve Vatikan nüshasının müstensihine yapılan haksız suçlamaların yersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.]

## Çeşitli Etkinlikler[6]

1. 2. Dede Korkut Uluslararası Hikâye Yazma Yarışması (30 Mart 2020/ Elâzığ): "Elâzığ Belediyesi ve Bizim Külliye Dergisi tarafından hikâye yazma geleneğini teşvik etmek ve yeni nesillerin yazma eylemiyle daha yakın bir bağ kurmasına katkı sağlamak amacıyla" 2. Dede Korkut Uluslararası hikâye yazma yarışması düzenlenmiştir. 2019 yılı Aralık ayında kamuoyuna duyurularak, 30 Mart 2020 tarihine kadar başvurulabilen ve 31 Ağustos 2020 tarihinde sonuçları açıklanan yarışmaya yetişkin kategorisinde 152, ortaokul ve lise öğrencileri kategorisinde ise 18 başvuru gerçekleşmiş; Covid salgını nedeniyle tören düzenlenmeyip dereceye girenlerin altın ödüllerinin karşılıkları banka hesaplarına yatırılmış ve dereceye giren ilk 13 eserin kitaplaştırılacağı açıklanmıştır.

2. Türk Kültüründe Dede Korkut Konferansı (05 Mart 2020/Niğde): Niğde Şehit Ömer Halisdemir Üniversitesi Türk Halk Bilimi Topluluğu tarafından düzenlenen etkinlikte Prof. Dr. Metin Ekici tarafından "Türk Kültüründe Dede Korkut" konulu konferans verilmiştir.

3. Uzaktan Söyleşi Programı (18 Mayıs 2020): Bartın Üniversitesinden Doç. Dr. İbrahim Gümüş; genel ağda YouTube video paylaşım sitesindeki kanalında, saat 21.00'da başlayan canlı yayında Prof. Dr. Ali Duymaz ile "Dede Korkut ve Mitoloji" temalı uzaktan söyleşi gerçekleştirmiştir.

4. Uzaktan Etkinlik/Oyun (19 Mayıs 2020/Ankara): Milli Eğitim Bakanlığı - Ortaöğretim Genel Müdürlüğü- ile Türkiye Oryantiring Federasyonu iş birliğinde "19 Mayıs Lise Öğrencileri Arası e-Kitapta Oryantiring Müsabakası" düzenlenmiştir. Katılımcıların, akıllı cihazlarından Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Kitaplığı uygulaması üzerinden Dede Korkut boylarını indirip okuması ve 19 Mayıs günü EBA TV Lise'de ekrana verilen "19 Mayıs Özel Yayını"nda açıklanan parkurların ve rotaların takibi ile hedeflere ulaşılarak, hedeflerde çıkan sorulara verilen cevapların 24 Mayıs saat 23.59'a kadar ogm.sosetk@meb.gov.tr adresine

[6] Sıralama kronolojik ölçekte yapılmıştır.

gönderilmeleriyle gerçekleşen etkinlikte kazananlar, çeşitli armağanlarla ödüllendirilmişlerdir.

5. Uzaktan Söyleşi Programı (20 Mayıs 2020): Bartın Üniversitesinden Doç. Dr. İbrahim Gümüş; genel ağda YouTube video paylaşım sitesindeki kanalında, saat 22.00'da başlayan canlı yayında Prof. Dr. Metin Ekici ve Dr. Öğr. Üyesi Gürol Pehlivan ile "Dede Korkut'a Bütüncül Bakmak" konulu uzaktan söyleşi gerçekleştirmiştir.
6. Uzaktan Söyleşi Programı (28 Mayıs 2020): Ankara Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesinin genel ağda Instagram sosyal paylaşım hesabı üzerinden Doç. Dr. Evrim Ölçer Özünel'in moderatörlüğünde, saat 17.00'de başlayan canlı yayında Prof. Dr. Metin Ekici ile Dede Korkut üzerine uzaktan söyleşi gerçekleştirilmiştir.
7. Uzaktan Söyleşi Programı (31 Mayıs 2020): Kırıkkale Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünün genel ağda Zoom görüntülü iletişim programı üzerinden Arş. Gör. E. Serpil Koyuncu'nun moderatörlüğünde, saat 21.30'da başlayan canlı yayınında Prof. Dr. Ali Duymaz ile "Kolca Kopuzdan Kılca Kaleme Dedem Korkut Araştırmaları" konulu uzaktan söyleşi gerçekleştirilmiştir.
8. Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı (11-13 Haziran 2020): Süleyman Demirel Üniversitesi ve Türk Dil Derneğinin paydaşlığında, genel ağda Zoom görüntülü iletişim programı ve YouTube video paylaşım sitesindeki kanal üzerinden 09.30-19.00 saatleri arasında canlı yayında gerçekleşen uzaktan bilgi şöleni ve çalıştayında ABD, Azerbaycan, İran, Kazakistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türkiye üniversitelerinde görevli akademisyenler tarafından 44 bildiri sunulmuş ve "Bildiriler Betiği" yayımlanmıştır.
9. Uzaktan Anlatı Programı (26 Haziran 2020): Ankara Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesinin genel ağda Instagram sosyal paylaşım hesabı üzerinden Çağla Yılmaz'ın moderatörlüğünde, saat 21.00'de başlayan canlı yayınında meddah Kenan Olpak tarafından "Dirse Han Oğlu Boğaç Han Hikâyesi" uzaktan anlatılmıştır.
10. Uzaktan Söyleşi Programı (06 Temmuz 2020): Türk Dil Derneğinin genel ağda Instagram sosyal paylaşım hesabı üzerinden Şeyma Yalçın'ın moderatörlüğünde, saat 20.30'da başlayan canlı yayınında Süleyman Demirel Üniversitesinden Öğr. Üyesi Dr. Nil Didem Şimşek ile "Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı üzerine değerlendirme" söyleşisi uzaktan gerçekleştirilmiştir.
11. Uzaktan Ders Programı (06-13 Temmuz 2020): Motif Vakfı'nın genel ağda Zoom görüntülü iletişim programı üzerinden düzenlediği 8. Motif Akademi Halkbilimi Yaz Okulu kapsamında Kırşehir Ahi Evran Üniversitesinden Prof. Dr. Salahaddin Bekki tarafından 07 Temmuz 2020 günü canlı yayında "Dede Korkut Araştırmaları" konulu uzaktan ders verilmiştir.
12. Uzaktan Ders Programı (11 Ekim 2020): Bartın Üniversitesinden Doç. Dr. İbrahim Gümüş tarafından genel ağda YouTube video paylaşım sitesindeki kanalında "Dede Korkut Hikâyeleri - 1 (Genel Bilgiler)" başlıklı ders uzaktan yayımlanmıştır.

13. Uzaktan Ders Programı (14 Ekim 2020): Bartın Üniversitesinden Doç. Dr. İbrahim Gümüş tarafından genel ağda YouTube video paylaşım sitesindeki kanalında "Dede Korkut - 2 (Nüshalar)" başlıklı ders uzaktan yayımlanmıştır.
14. Uzaktan Söyleşi Programı (15 Ekim 2020): FMV Özel Erenköy Işık Lisesi&Fen Lisesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü ve Kütüphane Biriminin iş birliği ile genel ağda Zoom görüntülü iletişim programı üzerinden düzenlenen "Dede Korkut Hikâyelerindeki Kahraman Modellerini Karşılaştırma" başlıklı söyleşide Doç. Dr. İbrahim Gümüş tarafından 10. sınıf öğrencilerine uzaktan sunum yapılmıştır.
15. Uzaktan Ders Programı (16 Ekim 2020): Bartın Üniversitesinden Doç. Dr. İbrahim Gümüş tarafından genel ağda YouTube video paylaşım sitesindeki kanalında "Dede Korkut - 3 (Çalışmalar)" konulu uzaktan ders yayımlanmıştır.
16. Uzaktan Ders Programı (20 Ekim 2020): Bartın Üniversitesinden Doç. Dr. İbrahim Gümüş tarafından genel ağda YouTube video paylaşım sitesindeki kanalında "Dede Korkut - 4 (Teşekkül)" konulu uzaktan ders yayımlanmıştır.
17. Uzaktan Ders Programı (24 Ekim 2020): Bartın Üniversitesinden Doç. Dr. İbrahim Gümüş tarafından genel ağda YouTube video paylaşım sitesindeki kanalında "Dede Korkut Okumaları – 1 (Önsöz)" konulu uzaktan ders yayımlanmıştır.
18. Uzaktan Ders Programı (03 Kasım 2020): Bartın Üniversitesinden Doç. Dr. İbrahim Gümüş tarafından genel ağda YouTube video paylaşım sitesindeki kanalında "Dede Korkut Okumaları – 2" konulu uzaktan ders yayımlanmıştır.
19. Uzaktan Ders Programı (05 Kasım 2020): Bartın Üniversitesinden Doç. Dr. İbrahim Gümüş tarafından genel ağda YouTube video paylaşım sitesindeki kanalında "Dede Korkut Okumaları – 3": "Dirse Han Oğlu Boğaç Han Hikâyesi Metin Okuma" konulu uzaktan ders yayımlanmıştır.
20. Uzaktan Söyleşi Programı (20 Kasım 2020): Anadolu Bilgelerini Araştırma Derneği'nin genel ağda Instagram sosyal paylaşım hesabı üzerinden saat 21.00'de başlayan canlı yayınında "Dede Korkut Okumaları" başlığı altında Kastamonu Üniversitesinden Doç. Dr. Gülten Küçükbasmacı tarafından *Dede Korkut Kitabı*'nın Mukaddime'si uzaktan okunmuş ve açıklamalarda bulunulmuştur.
21. Uzaktan Söyleşi Programı (19 Aralık 2020): Anadolu Bilgelerini Araştırma Derneği'nin genel ağda Instagram sosyal paylaşım hesabı üzerinden saat 21.00'de başlayan canlı yayınında "Dede Korkut Okumaları" başlığı altında Kastamonu Üniversitesinden Doç. Dr. Gülten Küçükbasmacı tarafından *Dede Korkut Kitabı*'nın "Dirse Han Oğlu Boğaç Han" boyu uzaktan okunmuş ve açıklamalarda bulunulmuştur.

## Çalışmalara Dair Birkaç Söz

Türkiye'de 2020 yılı, Dede Korkut Kitabı zemininde yapılan çalışmalar bağlamında geçmiş yıla göre verimi düşük bir yıl olmuştur. 2019 yılında 11 tez, 104 *[13 bilimsel, 4 eğitim, 87 popüler]* kitap, 38 makale, 48 bildiri ve 22 çeşitli etkinlik [sempozyum, panel, konferans, proje, yarışma, şölen, anma, gösteri, takvim, hatıra para vd.] tespit edilmişken 2020 yılında 7 tez, 65 *[7 bilimsel, 3*

*eğitim, 55 popüler]* kitap, 50 makale, 33 bildiri ve 21 çeşitli etkinlik [sempozyum, konferans, yarışma, dijital ortamda uzaktan ders programı, uzaktan etkinlik/oyun, uzaktan anlatı programı, uzaktan söyleşi programı] ile sınırlı kalınmıştır. 2020 yılında bir önceki yıla göre tez çalışmalarında %36, kitap yayımlarında %38, bildiri sunumunda %31, çeşitli etkinliklerde %5 oranında düşüş görülürken, makale üretiminde %32 oranında artış yaşandığı dikkati çekmektedir. Kitap yayımı miktarlarına bakıldığında; bilimsel formlu kitaplarda %46, eğitim formlu kitaplarda %25 ve popüler kitaplarda da %37 oranında azalış yaşandığı fark edilmektedir. Diğer yandan Kültür ve Turizm Bakanlığının verilerine göre 2019 yılında 423.602.828 adet süreli olmayan yayına bandrol verilmişken 2020 yılında bu miktar, 433.213.632'ye yükselmiş (URL-8) ve %2,2688 oranda artış gerçekleşmiştir. 2020 yılında süreli olmayan yayınlar genelinde %2,26 oranında bir artış yaşanırken, Dede Korkut Kitabı merkezli kitap yayınlarında %38 oranında bir azalış olduğu anlaşılmaktadır. Bahse konu sayısal azalışların sebepleri arasında bir yandan, Covid-19 salgınının gündelik hayatın her alanını olduğu gibi eğitim ve kültür alanını da etkilemesi, diğer yandan *Dede Korkut Kitabı*'nın 2018 yılı sonunda İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne kaydedilmesi ve 2019 yılı içinde yayımlanan "13. Dede Korkut boyu"nun Türkoloji camiasında ve kamuoyunda oluşturduğu gündemin/heyecanın etkisini yitirmeye başlaması gösterilebilir. Öte taraftan bir başka sebep de "100 Temel Eser Genelgesi"nin yürürlükten kaldırılmasıdır. Bilindiği üzere yayınevleri ağırlıkla arz-talep dengesi güderek kitap üretmektedirler. "100 Temel Eser Genelgesi"nin yürürlükten kaldırılmasıyla birlikte *Dede Korkut Kitabı*'nın ilk ve orta öğretim müfredatlarıyla ilintilendirilmesinden vazgeçilmesi nedeniyle söz konusu popüler yayınlara olan talebin azalması muhtemeldir. Teorik olarak talep düştüğünde yayınevleri tarafından arz da düşürülerek yayımların azaltılması yoluna gidilecektir. Bir önceki yıla göre 2020 yılında popüler yayın miktarlarındaki %37 oranındaki düşüş dikkate alındığında yayınevlerinin arz-talep dengesi güderek yayınları azalttıkları ve böylelikle bahse konu genelgenin yürürlükten kaldırılmasının menfi yönde etkili olduğu anlaşılmaktadır.

*Dede Korkut Kitabı* zemininde 2020 yılında çıkarılan popüler yayınlardan 12'sinde yazar adına yer verilmediği görülmektedir. Erken Cumhuriyet döneminden başlayarak yapılan popüler yayınlarda takriben %8-10 oranında yazar adına yer verilmemesi, "neden?" sorusunu akla getirmektedir. Bununla birlikte yazar olarak kaydedilen isimler gerçek mi yoksa müstear mıdır? Bu sorunların açıklığa kavuşturulması, başka bir çalışmanın konusu olmakla birlikte şu tespitler yapılabilir: Yazar tarafından yayına adının kaydedilmemesi veya müstear ad belirtilmesini, "sahiplenmeme isteği"nin dışa vurumu olarak değerlendirmek mümkündür. Sahiplenmeme isteğini oluşturan sebepler; sosyal, ekonomik ve hukuki bağlamlarda değerlendirilebilir.

1. Sosyal Sebepler: Alan hâkimiyetini koruma ve kamuoyunun vereceği olumsuz tepkilerden korunma gerekçesiyle yazarın adını kaydetmekten kaçınması veya müstear ad kullanmasıdır. Uzmanlık alanı dışındaki ürünü yayımlayan kişinin karşılaşabileceği iki sorun vardır. Biri, uzmanlık alanı dışında da çalışma yayımlamasıyla kamuoyunda, alanındaki otoritesinden yahut popülaritesinden ödün verdiği algısının oluşması endişesidir. Diğeri ise yayımladığı yayına kamuoyundan gelecek olumsuz tepkileri karşılamama yahut risk almama tarzındaki özsavunmadır.
2. Ekonomik Sebepler: Yayının kamuoyunda yeterli ilgiyi görmemesi, beklenen maddi gelirin elde edilememesi veya aksine yüksek bir ilgiye ulaşmasıyla beklenenin üzerinde maddi gelirin elde edilmesinin rakipleri nezdinde yaratacağı maddi, manevi zarar ile kıskançlık, sevinç, üzüntü vb. tarzda sosyo-psikolojik sebepli ticari kaygılardır.
3. Hukuki Sebepler: Kamu görevinden veya telif hakları ihlalinden gizlenmeye dayalı kaçınma girişimleridir. Kamu görevlisi kimi yazarlar iş, meslek grubu içerisinde cezalandırma ve mobbing (bezdirme) türü yaptırımlarla karşılaşma ve etkilenme kaygısı yaşayabilmektedirler. Telif hakları ihlalinde gizlenmeye dayalı kaçınma ise aşırarak ürettikleri yayınları yayımlayan kişiler tarafından başvurulabilecek bir davranıştır (Veren, 2018, ss. 58-59).

2020 yılında yayınlanan *Dede Korkut Kitabı* zeminli makale miktarı (50), son on yıllık sayısal verilerle karşılaştırıldığında yüksek seviyededir. Yıl içerisinde tespit edilen *Dede Korkut Kitabı* zeminli 33 bildiri ise genel ağ üzerinden düzenlenen uzaktan sempozyumlarda sunulmuştur. Son dönemde bulunan ve yayımlanan Günbed yazması üzerine yapılan bilimsel çalışmaların sayıca çok olduğu makale, bildiri ve bilimsel formlu kitaplarda Dede Korkut boylarının genelde

a. Metin içi/dışı karşılaştırma (Dede Korkut boylarının/yayınlarının birbirleri arasında yahut diğer metinlerle),
b. Kuram ve kavramlar çerçevesinde metin analizi,
c. Motif, olay örgüsü ve tipoloji analizi,
d. Okuma hatalarının tespiti ve yeni okuma/anlamlandırma teklifleri,
e. Metin (kitap) tanıtımı,
f. Metin incelemesi ve değerlendirmesi,
g. Boylarda geçen alet edevatın tespiti,
h. Öğrencilerde Dede Korkut algısının tespiti ve irdelenmesi,
ı. İnanç bağlamlı tespit ve irdelemeler,
i. Metnin söz varlığının farklı zeminlerde incelenmesi yönleriyle ele alındığı görülmektedir.

2020 yılında olduğu gibi Türkiye'de *Dede Korkut Kitabı* üzerine bugüne kadar yayımlanan bilimsel çalışmalarda genellikle boyların "neyi anlattığı" sorunu üzerinde yoğunlaşıldığı dikkati çekmektedir. Ancak bir metnin "niye anlatıldığı" sorunu, "neyi anlattığı" sorunundan öncelikli olmalıdır. Çünkü her metnin üretilmesinin bir sebebi vardır ve bu sebep mesaj olarak dışa vurulmaktadır. *Dede Korkut Kitabı* zeminli çalışmalarda Dede Korkut ve boyları, mistifiye edilmeden, realist ve soğukkanlı yaklaşım sergilenerek boyların "niye anlatıldığı" sorunu odağında günümüz güncel sorunların çözümü ile geleceğin inşasına yönelik analizler yapılmasıyla *Dede Korkut Kitabı*'ndan yüksek verim sağlanabilecektir (Veren, 2018, ss. 45-46).

Yine makale ve bildiri metinlerinin genelde ortalama 20-25 sayfadan az olmaması, kuramsal çerçeveye geniş yer verilmesi, alıntı ağırlıkla kurgulanan kimi metinlerde yazarların özgün görüşlerinin/analizlerinin/tekliflerinin öne çıkarılamaması gibi sorunlar, dikkati çekmektedir. Günümüz elektronik kültür ortamında oluşagelen teknolojik, sosyal ve ekonomik hayat tarzına uygun olarak yazar-yayın-okur üçlü yapısı içinde yazılı iletişim sistematiğinin güncellenmesinde yarar bulunmaktadır. "İletişimde Üç Saygı" şeklinde formüle edilebilecek ve yazara saygı-yayına saygı-okura saygı yaklaşımı ile gerçekleştirilebilecek bu iletişim anlayışıyla zamanın, ortamın, bilginin kullanılması ve paylaşılmasında daha verimli olunabilecektir. Nitelik-nicelik ilişkisinin birbirinden bağımsız bir biçimde değerlendirilerek okurun zaman-ortam özgürlüğünü sınırlandırmadan yayının yoğunlaştırılması ve yazarın da az cümle ile çok aktarım tavrını benimsemesiyle "üç saygı" yaklaşımı gerçekleşebilecektir (Veren, 2018, ss. 127).

Sanatsal formlu yayınlar bağlamında, *Dede Korkut Kitabı* zemininde 2020 yılında gerçekleştirilen film, tiyatro oyunu, müzik eseri, çizgi film, çizgi kitap, dijital oyun vb. çalışma tespit edilememiştir. Popüler yayınlar ise, ağırlıkla metin neşri biçiminde piyasaya sürülmüşlerdir.

2020 yılında, Covid-19 salgınının gündelik hayatın her alanını olduğu gibi eğitim ve kültür alanlarını da etkilemesi nedeniyle ders, sempozyum, söyleşi, konferans, anlatı vb. formlu etkinlikler, genel ağda video paylaşım sitelerindeki kanallar, sosyal paylaşım hesapları ve görüntülü iletişim programları üzerinden gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Bu minvalde, *Dede Korkut Kitabı* zemininde sempozyum, konferans, yarışma, dijital ortamda uzaktan ders programı, uzaktan etkinlik/oyun, uzaktan anlatı programı, uzaktan söyleşi programı formunda çeşitli etkinlikler (toplamda 21 adet ) düzenlenmiştir.

## Sonuç

Türkiye'de 2020 yılında yapılan *Dede Korkut Kitabı* merkezli çalışmalar; Covid-19 salgınının gündelik hayatın her alanını olduğu gibi eğitim ve kültür alanlarını da etkilemesi, *Dede Korkut Kitabı*'nın 2018 yılı sonunda İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne kaydedilmesi ve 2019 yılı içinde yayımlanan "13. Dede Korkut boyu"nun Türkoloji camiasında ve kamuoyunda oluşturduğu gündemin/heyecanın etkisini yitirmeye başlaması ve "100 Temel Eser Genelgesi"nin yürürlükten kaldırılması gibi sebep ve saiklerle bir önceki yıla oranla daha düşük sayıda kalmıştır.

Türk kültürel belleğinin sembol eserlerinden biri olan *Dede Korkut Kitabı* zemininde, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da farklı çevrelerce bilimsel ve popüler pek çok çalışma yapılacağı ve yayınlar üretileceği muhakkaktır. Ancak, bugüne kadar yapılan bilimsel pek çok yayında tekrara düşüldüğü, metin analizinden öteye gidilemediği, soğukkanlılığın muhafaza edilemediği, Dede Korkut'un ve Dede Korkut boylarının mistifiye edildiği, boyların "niye anlatıldığı" sorunu üzerinde odaklanılmadığı yönündeki tespitler de dikkatlerden kaçmamaktadır. Öncelikle bugüne kadar Türk kültür sahasında ve dışında yapılan bilimsel yayımların bibliyografyası hazırlanmalı ve hazırlanacak bu bibliyografya, *Dede Korkut Kitabı* çalışmaları yapacak araştırmacılar tarafından incelendikten sonra yeni çalışma konuları tespit edilerek bu konulara odaklanılması faydalı olacaktır. Böylece tekrara düşülmemesi, tıkanıklığın aşılması ve boylardan güncel sorunların çözümüne ve geleceğin inşasına yönelik çıkarımlar yapılması sağlanacaktır.

Türk kültürünün edebi verimlerinin yeni nesillere aktarılmasına, ana sınıfından başlayarak eğitim/öğretimin her kademesinde seviyesi yükseltilerek devam edilmelidir. Bu amaçla eğitim planlamacısı, öğretmen, akademisyen, pedagog, psikolog, halkbilimci, senarist, yazar, çizer, müzik vd. uzmanların yer aldığı komisyonlar marifetiyle Dede Korkut boylarının film, tiyatro oyunu, masal, müzik eseri, çizgi film, çizgi kitap, dijital oyun vb. formları hazırlanmalı ve yayımlanmalıdır. Ancak müzik eseri, çizgi film ve dijital oyun formlarının hazırlanmasına yönelik olarak yapılacak çalışmalarda 6-10, 11-13 ve 14-18 yaş arası çocukların müzik, çizgi film ve dijital oyun beğenileri ve tercihleri dikkate alınmalıdır. Kabul edilmelidir ki 1980'lerin ikinci yarısından başlayarak Batı tarzı/üretimi müzik, çizgi film ve dijital oyunlar, söz konusu yaş gruplarının beğenisini ve tercihini oluşturmaktadır. Dede Korkut boylarının tipolojisi, karakter kıyafetleri, motifleri, söylem biçimleri vb. aslına sadık kalınmakla birlikte Batı tarzı müzik, çizgi film ve dijital oyun formlarında güncellenerek sunulmak suretiyle söz konusu yaş gruplarının ilgilerini çekmesi, kabul edilmesi ve beğenilmesi sağlanmalıdır. Aksi takdirde yaklaşık kırk yıldır, iki kuşağın belleğinde yer eden Batı tarzı ve formlarıyla örtüşmeyecek Dede Korkut boyları

zemininde hazırlanacak müzik, çizgi film ve dijital oyunlar; ilgi, kabul ve beğeni görmeyeceklerdir.

Kanaatimizce, yukarıda sıralanan sorunların çözümü yönünde girişimlerde bulunulmadığı sürece *Dede Korkut Kitabı* zemininde gerçekleşecek bilimsel ve popüler çalışmalarda tıkanılacak, tekrarlara düşmeler artarak devam edecek ve yeni nesillere aktarımı ile yeni nesillerin kabullerinin ve beğenilerinin sağlanması yolunda başarı elde edilemeyecektir. Beklentimiz, *Dede Korkut Kitabı* zeminli çalışmaların 2021 ve sonrası yıllarda da artarak, çeşitlenerek, derinleşerek ve farklı formlarda devam etmesi yönündedir.

**Kaynakça**

Dinç, M. (Ed.). (2020). *II. Uluslararası Toplum ve Kültür Araştırmaları Sempozyumu (2-4 Ekim 2020) Tam Metin Bildiriler Kitabı*. Çanakkale: TOKÜAD Yayınları.

Kalenderoğlu, İ. (Ed.). (2020). *XII. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu (21-23 Ekim 2020, Ankara) Bildiri Kitabı*. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayını.

Koraş, H., Yeloğlu, A. ve Dönmez, M. (Ed.). (2020). *VII. Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Sempozyumu (20-23 Ekim 2020, Niğde) Bildiriler Kitabı/Cilt I-II*. Niğde: Ömer Halisdemir Üniversitesi Yayını.

Sis, N. (Ed.). (2020). *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Sempozyumu (22-23 Şubat 2020) Tam Metin Kitabı*. Elazığ: Asos Yayınevi.

Uluç, G. ve Şimşek, N. D. (Hz.). (2020). *Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni ve Deli Dönmez'e Ad Verme Çalıştayı Bildiriler Betiği*. İstanbul: Kutlu Yayınevi.

Veren, E. (2018). *"Türkiye'de Popüler Yayınlarda" Dede Korkut Kitabı*. İstanbul: Doğu Kütüphanesi.

Veren, E. (2020). Türkiye'de 2019 Yılında Yapılan Dede Korkut Merkezli Çalışmalar. E. Çapraz, B. Görkem, R. Tek, E. Aksoy, U. Başaran ve N. Aydın, (Haz.), *Halk ve Bilim Arasında Bir Ömür Prof. Dr. İsmail Görkem Armağanı* içinde (ss. 523-554). Konya: Kömen Yayınları.

Yıldız, B. V. (Ed.). (2020). *VII. Uluslararası Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (23-24 Ekim 2020, Kars) Bildirileri*. İstanbul: Akademi Matbaası.

**Elektronik Ortam Kaynakları**

URL-1, 06.02.2021 tarihinde https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ adresinden erişildi.

URL-2, 31.12.2020 tarihinde http://www.telifhaklari.gov.tr/kitap-bandroller adresinden erişildi.

URL-3, 06.02.2021 tarihinde https://dergipark.org.tr/tr/ adresinden erişildi.).

URL-4, 31.12.2020 tarihinde https://www.yee.org.tr/tr/yayin/dede-korkut-hikayeleri adresinden erişildi.

URL-5, 31.12.2020 tarihinde https://www.kitapsec.com/ adresinden erişildi.

URL-6, 31.12.2020 tarihinde https://www.kitapambari.com/ adresinden erişildi.

URL-7, 31.12.2020 tarihinde https://www.kitapyurdu.com/ adresinden erişildi.

URL-8, 02.01.2020 tarihinde https://www.telifhaklari.govltr/Sureli-Olmayan-Yayin-Bandrol-Satis-Bilgileri-Son-Iki-Yillik adresinden erişildi.